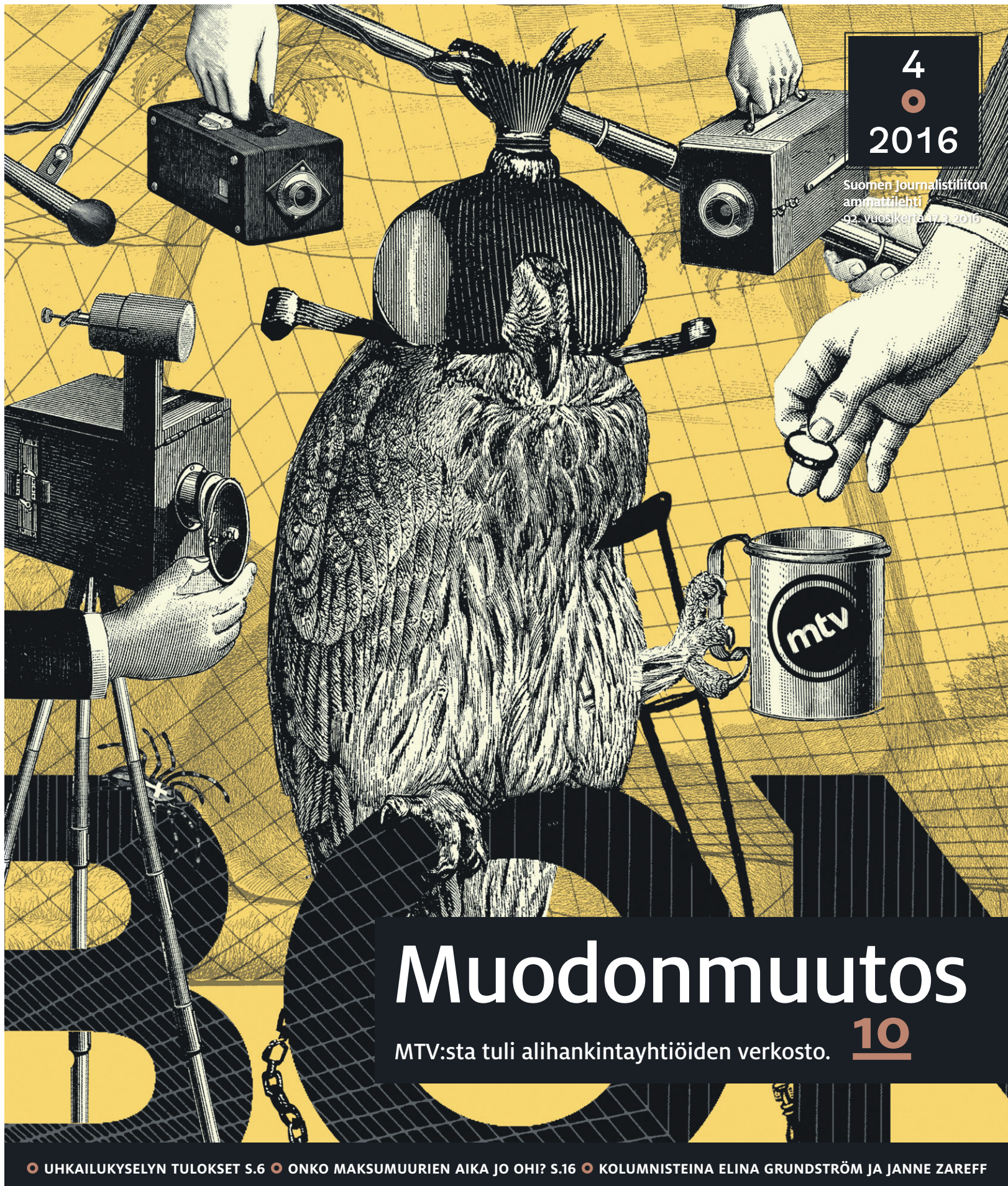

JOURNALISTI

4

2016

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
92. vuosikerta 17.3.2016

Muodonmuutos

MTV:sta tuli alihankintayhtiöiden verkosto. **10**

tässä lehdessä

○ HSS Medias VD Svante Wahlbeck förklarar hur HSS Media gör 1,2 miljoner vinst. **22**

KUVA: JOHANNES TERVO

○ Toimittaja Ofiul Hasnat muutti Rovaniemelle ja turhautui, kun uuden kotimaan uutiset jäivät kielimuurin taakse. Siksi hän perusti englanninkielisen verkkolehden.

29

○ Taloussanomien Antti Karjalaisen harrastuksessa riemu kestää noin viisi minuuttia ja sitten tulee tyhjiys. "Onhan tämä erikoista äheltämistä."

34

Luotettavaa mediaa voi kutsua myös JSN-mediaksi, koska sitä edustavat neuvoston toimintaperiaatteisiin sitoutuneet tiedotusvälineet. Me JSN-median edustajat teemme myös virheitä, mutta tunnustamme ne ja korjaamme. Meidän tekemisistämme saa kannella neuvostolle, ääriäkemyksiä levittävistä sivustoista ei.

Päätoimittaja Markku Huusko
Uudessa Suomessa 1. maaliskuuta

Kukaan meistä ei katsoakseni ole sellaisessa asemassa, että voimme arvioida onko jokin sananvapauden

käyttö oikein vai väärin. Mutta jos sitä käytetään siten kuin sitä tällä hetkellä käytetään, sen seuraukset ovat sellaisia, jotka vähentävät meidän sananvauttamme tulevaisuudessa.

Talouselämän päätoimittaja Reijo Ruokanen
Huomenta Suomessa 1. maaliskuuta

Valemedia ei ole yksin vastuussa suomalaisen keskustelukulttuurin rumenemisesta. Monet yhteiskunnalliset toimijat kuten poliitikot vähintäänkin flirttailevat valemedian kanssa tai jakavat vääristeltyjä uutisia sosiaalisessa mediassa. Toivon, että Lahden

seudun kansanedustajat, valtuutetut ja johtavat virkamiehet voisivat seuraavaksi julistautua irti valemediasta.

Päätoimittaja Perttu Kauppinen
Etelä-Suomen Sanomissa 4. maaliskuuta

Mitä sananvapaus tarkoittaa? Vapauksen liittyy vastuu sanomisesta ja sen seurauksista. Sananvapaus ei tarkoita sitä, että medialla on velvollisuus julkaista jotakin. Jokainen voi mennä lausumaan mielipiteensä vaikka torille, ihan omalla vastuullaan. Lehti julkaisee kirjoituksia päätoimittajan vastuulla.

Päätoimittaja Tiina Ojuttakangas
Länsi-Savossa ja Itä-Savossa 6. maaliskuuta

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
92. vuosikerta 17. 3. 2016

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Markku Lappalainen 040 586 0613

TOIMITUSSIHTEERI/REDAKTIONS-
SEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT/REPORTRAR
Nina Erho 050 379 8155
Marja Honkonen 050 379 9108

ULKOASU/LAYOUT
Heli Saarela 050 528 5001

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
YAP Solutions Oy 09 856 67912
journalisti@nesenta.fi

PAINO/TRYCKERI
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
(09) 6122 330, faksi (09) 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi
www.journalisti.fi

KANNEN KUVA: KLAUS WELP

*Journalisti vaalii
laadukasta journalismia,
sananvapautta ja
alan parhaita perinteitä.
Journalisti tarkastelee
kriittisesti media-alaa
ja sen ilmiöitä.*

MARKKU LAPPALAINEN ○ markku.lappalainen@journalistiliitto.fi

Vakava ongelma

Työtään tekevien journalistien uhkaileminen on yleistä. Tämä käy ilmi *Journalistin* tekemästä kyselystä, joka osoitettiin kaikille aktiivisyydessä oleville Journalistiliiton jäsenille. Runsaat 15 prosenttia vastaajista ilmoitti joutuneensa työssä vuoksi uhkailun kohteeksi. Näistä noin kolmannesta uhattiin väkivallalla.

Uhkailun syistä yksi oli ylitse muiden: monikulttuurisuuteen ja maahanmuuttoasioihin liittyvä journalistinen työ on uhkailun taustalla lähes kahdessa tapauksessa viidestä. Aiheiden kirjo on laaja: susista rokotteisiin, hevosista ravitsemussuosituksiin, ruotsinkielisyydestä saamelaisasioihin – vihaviestejä lähetetään melkein mistä tahansa ärsykkeestä.

Uhkailu on toistaiseksi jäänyt enimmäkseen verbaliselle tasolle sekä eleiden, ilmeiden ja käyttäytymisen kautta näyttäytyviksi mielenilmauksiksi. Käsiksi on käyty joka kymmenenteen

niistä, jotka ovat ylipäänsä kokeneet tulleen uhatuksi.

Ongelma on todellinen, vaikka myönteisenä seikkana on todettava, että todella vakavia tapauksia on toistaiseksi ollut vähän – sellaisia, joissa julmimmat uhkaukset olisi pantu toimeen.

”Työpaikoille pitää luoda selkeät ohjeet ja toimintamallit ongelmatilanteiden varalle.

Monet vihaviestit edustavat ajattelemattomuutta ja ymmärtämättömyyttä, aikamme kansanvitsausta, jonka mukaan sananvapauden nimissä saa päästää suustaan mitä tahansa: ikään kuin sähköpostin, somen ja erilaisten verkkofoorumien välityksellä voisi laillisesti kiusata ketä tahansa. Vihaviestit ovat epäasiallista käytöstä.

Uhkailu taas on rikos, jota ei voi oikeuttaa sananvapauden vetoamalla.

Journalistin kyselyn vastauksissa on koko joukko hyviä ajatuksia siitä, miten voimme yrittää ehkäistä uhkauksien toimeenpanoa. Työpaikoille pitää luoda selkeät ohjeet ja toimintamallit ongelmatilanteiden varalle, poliisin ja muiden viranomaisten on otettava tosissaan vakavat tapaukset.

Myös Journalistiliitto ja muut ammatilliset yhteisöt voisivat luoda omia tukijärjestelmiä varsinkin freelancereille, joilla ei ole työnantajaa ja työyhteisöä tukena vaikeissa tilanteissa.

Uhkailuun pitäisi puuttua myös politiikan tasolla. On arvioitava, antaako lainsäädäntö riittävästi työkaluja puuttua tiedonvälitystä ja muuta yhteiskunnallista toimintaa häiritseviin uhkauksiin vai riittävätkö uudet tulkinalliset linjaukset, joita valtakunnansyyttäjänvirasto on STT:n haastatteleman valtakunnansyyttäjän **Matti Nissisen** mukaan tekemässä.

Mikä on uhkailua?

Julkisen sanan neuvosto hyväksyi kokouksessaan 9. maaliskuuta lausuman toimittajiin kohdistuvasta uhkailusta. Neuvosto kehottaa poliisia ja syyttäjiä ottamaan vakavasti sananvapautta vaarantavan uhkailun.

JSN:n on huolissaan nimenomaan toimittajiin ja heidän perheisiinsä kohdistuvien vihaviestien yleistymisestä. Suoraa ja epäsuoraa uhkailua ei voi tulkita normaaliksi kritiikiksi, joka toimittajan pi-

tää työnsä julkisen luonteen vuoksi ottaa vastaan.

Uhkailu ja epäasiallinen palaute voivat – kuten JSN toteaa – johtaa itesensuuriin, joka vaarantaa sananvapauden, yhteiskunnallisen keskustelun ja demokraattisen yhteiskuntajärjestyksen.

Linjaus on pätevä: Toimittajan työ ja sen tulokset ovat julkisia. Niitä sopii arvostella, mutta toimittajan henkilöön ja hänen lähipiiriinsä kohdistuvat uhkaukset pitää ottaa vakavasti.

KASVO

HANNA NIKKANEN

● 35-vuotias toimittaja ja tietokirjailija. Long Playn perustajajäsen. Valtiotieteiden kandidaatti.

● Saanut muun muassa tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon 2011 ja Bonnierin journalistipalkinnon 2012.

● Valittiin Tampereen yliopiston journalistikan vierailijaprofessoriksi kaikkien aikojen nuorimpana. Aloittaa tehtävässä elokuun alussa.

Tiedon välittäjä

Tampereen yliopiston seuraavaksi journalistiikan vierailija-professoriksi valittu Hanna Nikkanen haluaa tiedon kulkevan toimittajasukupolvelta toiselle.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • LIISA HUIMA, KUVA

Suomalaisessa mediakeskustelussa on niin paljon pielessä, ettei **Hanna Nikkanen** oikein tiedä, mistä aloittaa: Sisällöistä vai taloudesta? Siitä, miten rasismia käsitellään? Siitä, mitä annettavaa toimittajakuplan ulkopuolisilla olisi? Vai siitä, mistä ei puhuta tarpeeksi?

Tampereen yliopiston tuleva journalistiikan vierailijaprofessori epäilee, että taistelunsa kannattaa valita tarkkaan. Esimerkiksi eräänlaisten onnettomuustutkintojen tekeminen epäonnistuneista jutuista voisi olla kiinnostavaa, mutta:

"Pieni maa, pienet piirit. Täällä aika herkästi loukkaannutaan, jos kollegan töitä arvostellaan", Nikkanen sanoo.

Rauhassa tehdyistä analyyseistä olisi hänen mielestään enemmän hyötyä kuin kiivaasta ja pinnallisesta nokittelusta.

Esimerkiksi *A2: Turvattu illasta* käytti pari päivää kovilla kierroksilla. Sitten aihe lopahti. Olisiko ollut hyödyllisempää keskustella laajemmin, miten toimituksen tekemät valinnat vaikuttivat tai mikä keskustelutyypin paikka yhteiskunnassa on?

"En tietenkään usko, että roolini on tehdä isoja julkisia purkuja jokaisesta *A2-illasta*", Nikkanen pohtii tulevaa tehtäväänsä.

"Minulla voisi kuitenkin olla mahdollisuus käydä asiasta keskustelua, joka ei ole tiivistetty 140 merkkiin."

LAUSUNTOAUTOMAATIKSI NIKKANEN ei ole Tampereelle menossa. Ensisijaisesti hän haluaa opettaa: keskustella opiskelijoiden kanssa niistä arvaamattomistakin suunnista, joihin

ala kehittyi.

Tulevaan professuuriin kuuluvat myös uudet ansaintamallit. Tamperetta hän kiittää siitä, ettei siellä opiskelijoita ole peloteltu hengiltä.

"Opetus ei lähde siitä, että ala kuolee ja teistä tulee chattijuontajia", Nikkanen sanoo.

Parhaimmillaan se, ettei kaikkia pakoteta yrittäjiksi, voi johtaa Nikkasen mielestä uusien ideoiden syntyyn.

"Opetus ei lähde siitä, että ala kuolee ja teistä tulee chattijuontajia."

Hän toivoo, että mahdollisimman moni voisi aloittaa uransa perinteisissä toimituksissa. Vaikka Nikkanen itse aikanaan valitsi vapaan toimittajan työn vanhojen mediajättiläisten sijasta, aikaa esimerkiksi STT:n ulkomaantoimituksessa hän ei vaihtaisi mihinkään. Siellä oli mahdollista kohentaa yleissivistystä, saada tarvittavat toistot kirjoitustaidon kerryttämiseksi sekä ammentaa vanhempien kollegojen hiljaista tietoa, hän sanoo. Aikaa oli myös etiikkapohdintoihin.

Miten sitten varmistetaan, että tieto kulkee toimittajasukupolvelta toiselle? Valmista vastausta vierailijaprofessorilla ei vielä siihen ole.

"Ainakin jatketaan kunnianhimoisen journalistin opettamista sisältö edellä. Ei tehdä yliopistoista yrityshautomoja." ●

”Hakkaan sinut paskaksi”

Joka kuudes journalisti on joutunut työnsä takia uhkailun kohteeksi. Osa on kokenut myös fyysistä väkivaltaa työnsä takia. Journalistin uhkailukyselyn mukaan selvästi eniten uhkauksia ja vihaviestejä tulee maahanmuuton käsittelystä.

MANU MARTTINEN, TEKSTI • UG JARTSA, KUVITUS

”Ei suoraa uhkausta ’tapan sinut’, mutta uhattiin tuhota elämä”.

Näin kuvailee eräs journalisti saamaansa uhkausviestiä *Journalistin* kyselyssä, jossa Suomen Journalistiliiton työikäisiltä jäseniltä kysyttiin kokemuksia uhkailusta ja vihaviesteistä.

Kyselyyn vastasi noin 1400 journalistia. Vastaajista 16 prosenttia eli noin joka kuudes kertoo saaneensa parin viime vuoden aikana viestejä, jotka ovat sisältäneet uhkailua.

Uhkaukset kohdistuivat tasapuolisesti molemmille sukupuolille. Uhkauksia saaneista noin 17 prosenttia on freelancereita.

Pieneen osaan uhkauksia saaneista vastaajista on myös käyty työtilanteessa fyysisesti käsiksi. Kyselyn avoimien vastausten perusteella kyse on esimerkiksi tuuppimisesta, tönimisestä, kameraan tarttumisesta, mutta myös lyömisestä.

”Osapuoli iski nyrkillä kasvoihin, hampas lohkesi, turvotusta ja aristusta, kieli jäi hampaiden väliin”, eräs vastaaja kertoo.

YLEISIN UHKAUSMUOTO ON väkivallalla uhkaaminen. Uhkauksia saaneista naisista 14 prosenttia on uhattu seksuaalisella väkivallalla. Miehiä ei ole uhattu seksuaalisella väkivallalla.

”Suoria tappouhkauksia on tullut. Toki myös väkivallalla uhkaamisia. Seksuaalisella väkivallalla

lähinnä uhkailtu perhettä. Vaimoa ja tyttäriä”, eräs vastaaja kertoo.

”Puheluissa on muun muassa todettu, että ’jos tulet vastaan kadulla, niin hakkaan sinut paskaksi’”, toinen vastaaja sanoo.

Suoria tappouhkauksia oli saanut noin viisi prosenttia sekä miehistä että naisista. Oman tai perheen terveyden vahingoittamisella oli uhattu noin seitsemää prosenttia uhkauksia saaneista miehistä ja noin neljää prosenttia naisista.

”Lähetäjästä yksi kertoi, missä esikoulussa lapseni ovat. Toinen kertoi, että minun pitäisi joutua pahoinpidellyksi. Kolmas sanoi, että kirjoitukseni osoittavat että kärsin mielisairaudesta.”

Avoimista vastauksista nousivat esiin myös epämääräisillä seurauksilla ja maineen pilaamisella uhkailu, perättömien tietojen levittäminen, hautapaikan hankkiminen, haukkuminen, solvaaminen, huorittelu sekä uhkaukset tilausperuuksista, oikeusseuraamuksista tai työsuhteen päättymisestä.

Vastaajien mukaan useista viesteistä saattoi kuitenkin päätellä, että henkeen tai terveyteen kohdistuvaa uhkaa ei välttämättä ole, vaikka viestin sisältö olisikin uhkaava.

”On uhattu hankkia potkut ja epäsuorasti uhattu seksuaalisella väkivallalla sanomalla, että tollanen suvakkihuora pitää lähettää mokkamunien kanssa testaamaan SPR:n kenttäpatjoja.”

”Lähetäjästä yksi kertoi missä esikoulussa lapseni ovat.”

JOURNALISTIN UHKAILUKYSELY

• Kysely toteutettiin 4.–7.3.2016.

• Kyselyyn vastasi 1398 Suomen Journalistiliiton jäsentä.

• Vastaajista noin 70 prosenttia oli työsuhhteissa olevia toimittajia ja noin 60 prosenttia naisia.

• Uhkausviestejä oli saanut noin 16 prosenttia vastaajista. (Naiset 15,7 ja miehet 16,3).

• Uhkauksia saaneista naisista 7,9 ja miehistä 6,7 prosenttia kertoi, että heihin on käyty myös fyysisesti käsiksi.

SUURIN OSA UHKAUSVIESTEISTÄ

tulee sähköpostitse, puhelimitse tai kasvokkain, mutta usein eri kanavia käyttäen. Yleisiä ovat myös pikaviestit, sosiaalisen median ja rasististen vihasivustojen, kuten *MV-lehden* kommenttipalstoilla sekä Facebookissa ja Twitterissä julkaistut uhkaukset.

Lähes aina uhkaus tai törkyviesti tulee sähköisenä, mutta kirjeitä ja pakettejakin lähetetään.

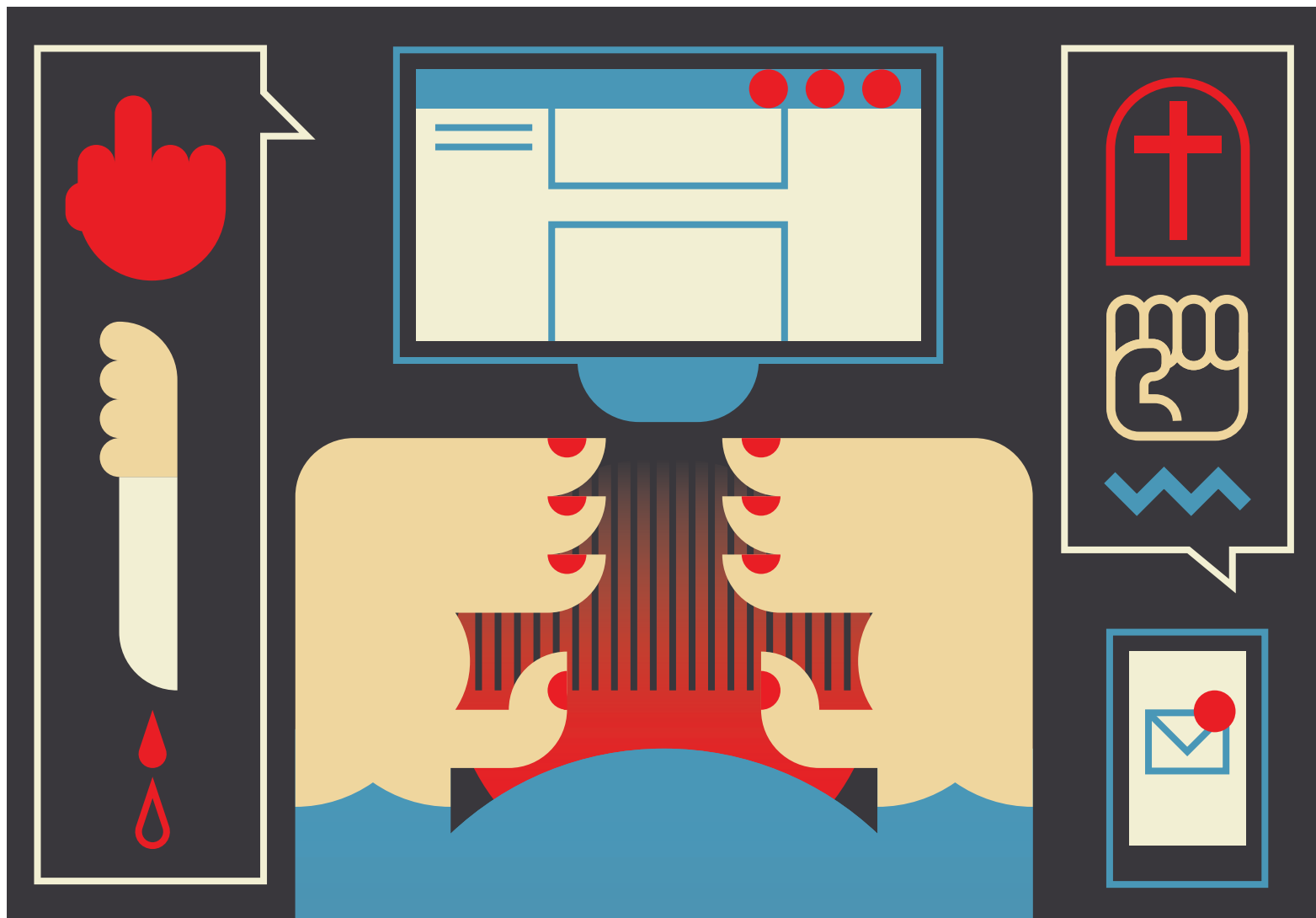
”Sain postitse hevosen tai muun eläimen kakkaa paketissa, saatekirjeessä uhattiin tuhota elämäni ja urani.”

Eri aihealueista ylivoimaisesti eniten uhkausviestejä aiheuttaa monikulttuurisuus- ja maahanmuuttoasioiden käsittely. Noin 40 prosenttia vastaajista ilmoitti uhkauksen liittyneen maahanmuuttoon.

Mikään muu yksittäinen aihe ei noussut yhtä selvästi esiin. Talousrikollisuus ja muutenkin rikokista sekä politiikasta uutisoiminen mainittiin useissa avoimissa vastauksissa.

Avoimien vastausten perusteella uhkausviestejä voi saada lähes minkä aiheen käsittelystä tahansa. Esin nousivat esimerkiksi Venäjä, kannabis, rapujuhlat, rokotteet, ilmastonmuutos, ratsastus, Talviväara, työttömyys, äärioikeisto, sudet, ruotsin kieli, Israel, Palestiina, seksi, tekijänoikeudet, elintarviketuotanto ja niin edelleen.

”Ei missään nimessä pidä jättää kirjoittamasta vaikeista aiheista. Se olisi uhkaajan voitto.

TYÖNANTAJAT SAAVAT vastaajilta pääosin hyvää palautetta tavastaan reagoida uhkaustilanteisiin. Uhkauksia saaneista noin kolmannes (miehet 26 ja naiset 32 prosenttia) kertoo, että työnantaja on ottanut asian hoitaakseen ja antanut uhattuille tukensa.

Noin 18 prosenttia miehistä ja 12,8 prosenttia naisista vastasi, että työnantaja ei ole reagoinut mitenkään, vaikka asiasta on ilmoitettu. Naisista viidesosa ja miehistä vajaa kolmannes ei ole kertonut uhkailusta työnantajalle ollenkaan.

Poliisin puoleen työnantajat eivät ole juurikaan kääntyneet. Vain pari prosenttia uhkauksista

on päätynyt poliisille.

Vastaajien enemmistö (yli 70 prosenttia) arvioi, että työnantaja suhtautuu turvallisuusasioihin yleisesti neutraalisti tai myönteisesti. Noin viidennessä vastasi, että työnantajan suhtautuminen on epämääräistä tai välinpitämätöntä.

KYSELYSSÄ KYSYTTIIN myös, mikä on hyvä tapa varautua uhkausviesteihin. Enemmistö kaikista kyselyyn vastanneista (miehet 44, naiset 53 prosenttia) on sitä mieltä, että on työnantajan vastuulla huolehtia työntekijän työturvallisuudesta. Noin viidesosan mukaan tapaukset pitää ilmoittaa itse poliisille tai

olla välittämättä asiasta.

Muista varautumiskeinoista mainintoja saivat myös esimerkiksi yhteystietojen salaaminen, kahden matkapuhelimen käyttö, riitaisan otsikointityylin välttäminen, avoin keskustelu aiheesta työpaikalla ja tiiviimpi yhteistyö poliisin kanssa.

Noin seitsemän prosentin kannatuksen kaikilta saa myös tulenaroista aiheista nimettömästi kirjoittaminen. Kirjoittamatta jättämistä ei kannattanut uhkauksia saaneista yksikään vastaaja.

”Ei missään nimessä pidä jättää kirjoittamasta vaikeista aiheista. Se olisi uhkaajan voitto.” ●

Voimannäyttö. Ammattiliitot osoittivat Helsingin Rautatientorilla syyskuussa mieltä hallituksen pakkolakisunnitelmia vastaan. Pakkolakiuhka toi jäsenryntäyksen joihinkin SAK:n ja STTK:n liittoihin, mutta molempien keskusjärjestöjen jäsenmäärä laski silti viime vuonna.

SJL KASVOI AAVISTUKSEN

● Journalistiliiton jäsenmäärä pysyi viime vuonna käytännössä ennallaan. Vuoden lopussa SJL:ssä oli 14 921 jäsentä, vuotta aiemmin 14 901.

● SAK:n liittoihin kuului viime vuoden lopussa noin 992 700 jäsentä, Akavan liittoihin 596 900 ja STTK:n liittoihin 546 600.

● SJL ei kuulu nykyisiin keskusjärjestöihin, mutta on 49 ammattiliiton kanssa valmistelemassa uutta keskusjärjestöä. SJL ei ole vielä päättänyt, liittykö se suurjärjestöön, joka korvaisi SAK:n ja STTK:n.

Ammattiliittojen jäsenmäärät pienenevät

JANNE SALOMAA, TEKSTI • HEIKKI SAUKKOMAA / LEHTIKUVA, KUVA

Pakkolakien uhka aiheutti syksyllä jäsenryntäyksen joihinkin ammattiliittoihin. Useimpien suurten liittojen jäsenmäärä kuitenkin väheni viime vuonna, selviää Journalistin kyselystä.

Ammatillisten keskusjärjestöjen näytävä kampanjointi hallituksen pakkolakisunnitelmia vastaan ei juuri vaikuttanut niiden jäsenmääriin. Tämä käy ilmi Journalistin keskusjärjestöille tekemästä kyselystä.

Jäsenmäärien muutokset olivat viime vuonna samankaltaisia kuin edellisinäkin vuosina: SAK menetti vuodessa yli 15 000 jäsentä ja STTK noin 9 500 jäsentä. Vain Akava kasvoi, noin 8 000 jäsenellä.

SAK:n jäsenmäärä on pienentynyt jo pitkään, mutta syksy näytti tuovan käänteen monessa SAK:n liitossa. Esimerkiksi Palvelualojen ammattiliitto PAM kertoi syyskuussa Keskusomalaiselle jäsenryntäyksestä: alle kahdessa viikossa sen jäsenmäärä kasvoi yli 1 600:lla. Koko vuoden aikana liiton jäsenmäärä kuitenkin väheni runsaalla 200:lla

pysyen noin 232 000:ssa.

Eniten SAK:n liitoista menetti vuodessa jäseniään Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL. Sen jäsenmäärä pieneni noin 230 000:sta noin 225 000:een. Myös JHL kertoi syyskuussa jäsenmäärän kasvaneen.

Ärhäkän auto- ja kuljetusalan AKT:n jäsenmäärä hieman kasvoi. Kasvu kuitenkin johtuu siitä, että lentoemäntien ja stuerttien SLSY liittyi AKT:hen. Ilman uutta yhdistystä noin 50 000 jäsenen AKT olisi vuodessa menettänyt noin 1 500 jäsentä.

STTK:N LIITOISTA SUURIMMASTA jäsenkadosta kärsivät Ammattiliitto Pro sekä Julkis- ja yksityisalojen Toimihenkilöliitto Jyty. Pro pieneni vuodessa melkein 7000 jäsenellä ja Jyty noin 3500:lla. Vuoden lopussa Prohon kuului noin 120 000 jäsentä ja Jytyyn 54 500 jäsentä.

Sen sijaan STTK:n sosiaali- ja terveysalan liitot saivat lisää jäseniä. Tehy kasvoi noin 2400:lla ja Super runsaalla tuhannella jäsenellä. Vuoden lopussa niiden jäsenmäärät olivat noin 160 500 ja 87 700.

STTK:n järjestöpäällikkö **Juska Kivioja** arvioi, että järjestöjen kasvu johtui ainakin osittain pakkolakisunnitelmista.

"Lait olisivat toteutuessaan vaikuttaneet eniten sote-alaan."

Akavassa jäsenluku kasvoi eniten noin 30 000 jäsenen Tradenomi-liitossa. Sen jäsenmäärä nousi 900:lla. Insinööriliitto taas menetti yli 700 jäsentä.

Vaikka SAK ja STTK pienenevät viime vuonna, molemmista keskusjärjestöistä arvioidaan, että syksyn tapahtumat toivat lisää jäseniä: ilman pakkolakien uhkaa ja ammattiliittojen suurmielenilmausta jäsenmäärä olisi todennäköisesti vähentynyt vielä enemmän.

"Keskusjärjestöjen jokainen ratkaisu aiheuttaa liitoissa aina liikkettä molempiin suuntiin, mutta syyskuussa liittymisiä oli poikkeuksellisen paljon verrattuna eroamisiin", sanoo SAK:n järjestöpäällikkö **Eija Harjula**.

SAK:n jäsenmäärän pienenemistä hän pitää väistämättömänä, kun monet SAK:laisten liittojen edustamat toimialat kutistuvat ja samalla

työelämään tulevat ikäluokat ovat pienempiä kuin työelämästä poistuvat. Myös vakituisten työsuhteiden väheneminen vaikuttaa ammatilliseen järjestäytymiseen.

"Pysyvässä työsuhteessa oleva liittyy todennäköisemmin ammattiliittoon kuin määräaikaissa työsuhteessa oleva", Harjula sanoo.

AKAVAN JÄSENMÄÄRÄ on kasvanut koko 2000-luvun. Akavan järjestöjohtajan **Risto Kauppinen** mukaan syyt tähän ovat korkeakoulutettujen määrän kasvu ja onnistunut jäsenhankinta oppilaitoksissa.

Kauppinen arvioi, ettei syksyn kireä yhteiskunnallinen tilanne vaikuttanut Akavan jäsenmäärään. Järjestöjohtaja sanoo, että akavalaisiin liittoihin sekä liitettiin että niistä erottiin syksyn tapahtumien takia.

"Liike oli kuitenkin vähäistä molempiin suuntiin. Keskusjärjestöjen mielenosoitus jakoi silti akavalaisien mielipiteitä, koska julkisuudessa puhuttiin paljon lakosta, vaikka Rautatientorilla osoitettiin mieltä sopimusvapauden puolesta eikä lakkoiltu." ●

ELINA GRUNDSTRÖM

elina.grundstrom@jsn.fi
KIRJOITTAJA ON JULKISEN SANAN
NEUVOSTON PUHEENJOHTAJA.

Kierrätys köyhdyttää journalismin

Uutisen kirjoittamisen tiedotteen pohjalta ei ole journalismin kuninkuuslaji. Tiivistetään lukijan kannalta olennai-

nen, lisätään vähän tulkintaa, pyydetään puhelimitse kommentti. Ja se on siinä.

Olen itsekin tehnyt nuorempa-
na läjäpäin tällaisia uutisia. Aina
en ole ollut niistä valtavan ylpeä.
Mutta kyllä ne ovat journalismista
menneet.

Julkisen sanan neuvoston pu-
heenjohtajana olen ollut yllättynyt
siitä, miten paljon eteeni on tul-
lut juttuja, joissa näinkin vähäinen
journalistinen työ on jäänyt
tekemättä.

Vaikka vesirajan yläpuolella
pysyminen ei paljoa vaadi, sitä ei
ole edes yritetty. Uutiseen on vain
huitaistu copypaste-toiminnolla
pitkät pätkät tiedotetta sellaise-
naan. Tekstistä ei ole kaivettu omaa
näkökulmaa, eikä ensimmäistä-
kään puhelua ole viitsitty soittaa.
Jos tiedote on peräisin kaupallisel-
ta palveluntarjoajalta, juttu muut-
tuu piilomainonnaksi, vaikka tie-
dotusväline ei saa siitä penniäkään
rahaa.

GOOGLEA ON SYYTETTY siitä, että se
tuhooa medioiden talouden imu-
roimalla niiden mainosrahat. Vä-
hemmän on kiinnitetty huomio-
ta siihen, että Google köyhdyttää
myös journalismin sisältöä.

Kopiointi on internetajan älylli-
nen syöpä, joka opitaan jo koulus-
sa. Kun oppimateriaaleista ei halu-
ta maksaa, eikä tiedonhankintaa
osata opettaa, koululaiset pannaan
etsimään tietoa Google-hauilla ja
Wikipediasta. Kun Googlen kasvat-
tama nuorisopolvi päättyy yliopis-

toihin ja verkkomedioiden uutis-
vuoroihin, se jatkaa sisältöjen
kopioimista ja kierrättämistä ihan
niin kuin koulussa opetettiin.

Tilanne on pahenemassa, kun
kouluissa aletaan ensi syksynä
noudattaa uutta opetussuunnitel-
maa, joka painottaa ”ilmiöpohjais-
ta” oppimista. Huonosti toteutet-
tuna se voi lisätä nettisisältöjen
googlettamista ja kopioimista enti-
sestään.

Suoranainen tekstilohkojen
kopioiminen on kuitenkin vain
jäävuoren huippu journalismiin
hiipineestä kierrätyskulttuurista.
Google-haut ovat niin nopeita ja
helppoja, että niistä on salakavalas-
ti tullut kokeneidenkin journalis-
tien tärkein lähde.

Googlen ongelma ei todennäköi-
sesti ole tulosten tahallinen poliiti-
tinen manipuloiminen – vaikkakin
on syytä tiedostaa, että monopoli-
aseman saavuttaneella hakuko-
neella on koska tahansa mahdolli-
suus siihen.

TOIMITTAJAN ARJESSA Google käyttää
salaista valtaa muokkaamalla haku-
tuloksia. Se nostaa esiin lähteitä,
jollaisista käyttäjä on aiemmin
ollut kiinnostunut. Journalistin
tapauksessa se johtaa toimittajan
näköpiiriin kapenemiseen ja hänen
juttujensa samanlaistumiseen. Jos
hänen kollegiansakin ovat samojen
aiheiden kimpussa, hekin tulevat
käyttäneeksi samoja yksipuolisia
Googlen tarjoamia lähteitä.

Kun he kaikki vielä tarkistavat
faktansa ja käsitteensä suomen-
kielisestä Wikipediasta, joka puo-
lestaan käyttää lähteenään suo-
malaisten toimittajien juttuja,
kierrätys pelaa paremmin kuin
Lassila&Tikanojalla. ●

LISÄÄ GOOGLESTA, SIVU 18

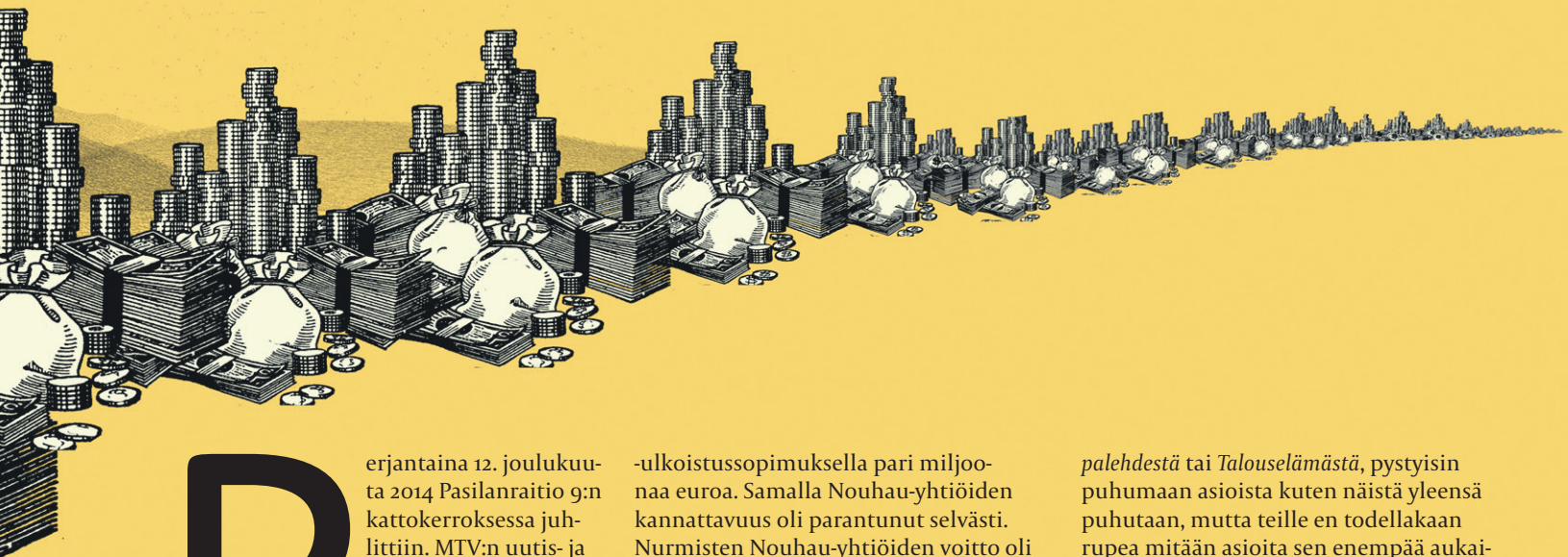

Pöllön sulkasato

MTV on määrätietoisesti muokannut itseään osto- ja myyntiliikkeeksi, joka ainoastaan ”kaupallistaa” ostamiaan sisältöjä. Toistaiseksi MTV itse ei ole ollut myllerryksessä voittajien joukossa.

JARNO LISKI, TEKSTI • KLAUS WELP, KUVITUS

Perjantaina 12. joulukuuta 2014 Pasilanraitio 9:n kattokerroksessa juhlittiin. MTV:n uutis- ja ajankohtaistoimituksen pikkujoulut oli jätetty väliin säästösyistä, mutta MTV:n alihankkija Nohau sen-
tään järjesti komeat juhlat.

Ruokatarjoilusta vastasi Top Chef -kokki **Akseli Herlevi** ja ”lientä” riitti, kuten kutsussa oli luvattu.

Juhlia isännöivät Nohauhaan omistajat eli MTV:n pitkäaikainen Saksan-kirjeenvaihtaja **Tapio Nurminen** ja hänen vaimonsa **Virvatuulia Nurminen**.

Tilikauden päätteeksi nähtiin, että Nohauhaalla olikin syytä juhlia. Liikevaihto oli kasvanut samana vuonna *Huomenta Suomi*

-ulkoistussopimuksella pari miljoonaa euroa. Samalla Nohau-yhtiöiden kannattavuus oli parantunut selvästi. Nurmisten Nohau-yhtiöiden voitto oli lähes miljoona euroa ja he maksoivat itselleen 450 000 euron osingon.

MTV puolestaan teki tappiota jo kolmatta vuotta peräjälkeen.

Nohau Productions on tuotantoyhtiö, joka tekee MTV:lle muun muassa aamu-
sin lähetettävää *Huomenta Suomea* ja *Studio55.fi* -ohjelmaa. Sen tytäryhtiö Nohau Professionals välittää vuokratyövoimaa MTV:n toimitukseen.

Nohau Productionsin hallituksen puheenjohtaja Virvatuulia Nurminen ei ole lainkaan mielissään siitä, että *Journalistin* jutussa on tarkoitus käsitellä heidän yhtiötään.

”Jos minulle soittaa toimittaja *Kaup-*

palehdestä tai *Talouselämästä*, pystyisin puhumaan asioista kuten näistä yleensä puhutaan, mutta teille en todellakaan rupea mitään asioita sen enempää aukaisemaan”, hän sanoo.

MTV ON JO VUOSIEN ajan johdonmukaisesti karsinut henkilöstöä ja ulkoistanut sisälöntuotantoaan. Viimeisin ulkoistamiskierros alkoi keväällä 2011, kun MTV ilmoitti korvaavansa tarvittaessa töihin tulevat toimittajansa vuokratyövoimalla. Sijaisille tarjottiin mahdollisuutta jatkaa vuorojen tekemistä Nurmisten perustaman Nohau Professionals -yhtiön palkkalisloilla.

Samana syksynä MTV ulkoisti kääntäjät monikansalliselle käännöstoimistolle BTI International Oy:lle. Valtaosa BTI:lle siirtyneistä yli

Sisältöpuolella haen monessa asiassa myös laadullista kulmaa: olemmeko me tyytyväisiä siihen laatuun mitä me saamme?

MTV:n toimitusjohtaja Jarkko Nordlund

sadasta kääntäjästä irtisanoutui välittömästi sanoen, ettei palkalla tullut enää toimeen.

Vuonna 2012 MTV vähensi yt-neuvotteluiden seurauksena yli 60 henkilöä, joista joka kolmas teki journalistista työtä. Utisten alueverkosto typistettiin kahteen toimittajayrittäjään, joista toinen on Kokkolassa ja toinen Joensuussa.

Vuonna 2013 lopetettiin katsojia ja journalismipalkintoja kahminut tutkivan journalismin ohjelma *45 minuuttia*. *Huomenta Suomi* ulkoistettiin Nouhauille seuraavan vuoden alusta.

Vuonna 2014 uutisgrafiikan tekijät ulkoistettiin Valve Media -nimiseen MTV:n ja markkinointiviestintäyhtiö Valven yhteisyritykseen. Lähetystekniikka ulkoistettiin Ericssonille.

KEVÄÄLLÄ 2015 MTV:ssä käytiin taas yt-neuvottelut – jo kolmannet isot syksyn 2012 jälkeen. Tällä kertaa irtisanomisiin oli varattu neuvotteluhuone Pöllölaakson A-talosta. Vielä vuonna 2013 itkuisia, rai-voavia tai järkyttäneitä ihmisiä haettiin yksi kerrallaan päätoimittaja **Merja Ylä-Anttilan** lasihuoneeseen irtisanottavaksi koko toimituksen silmien alla.

Nyt säästötoimet saivat jo surkuhupaisiakin piirteitä. Irtisanotuille tarjottiin mahdollisuutta ostaa vanha työpuhelin mukaansa. Uusimmat iPhone:t myytiin 250 eurolla ja vanhimmat viidellä kymppillä. Loppuvuodesta yhtiön hankkimia tauluja huutokaupattiin työntekijöille.

Näiden viimeisimpien yt-neuvottelujen seurauksena yhtiöstä lähti noin 100 henkilöä. Journalistiliiton jäseniä irtisanottiin 26. Jäljelle jäänyt toimituksellinen henkilöstö siirrettiin Mediahub Helsinki -nimiseen tuotantoyhtiöön.

Journalistit ovat siis nyt töissä tuotantoyhtiössä, jolta MTV Oy ostaa uutislähetykset ja muuta journalistista sisältöä.

Nykyisessä MTV Oy:ssä ei ole enää toi-

mitusta. Yhtiö keskittyy MTV:n ydinbisnekseen, jota on ”sisältöjen ostaminen ja kaupallistaminen”. Se siis esimerkiksi ostaa ohjelmia ja myy niihin mainoksia.

Tämän organisaatiomyllyerryksen sai toimitusjohtajana vedettäväkseen **Heikki Rotko**. Hänen pestinsä toimitusjohtajana alkoi kesällä 2012 ja jäi noin kolmeen vuoteen. Tähän kauteen mahtui kolmet isot yt:t.

Lopulta Rotko sai potkut kesken kevään 2015 yt-neuvottelujen. Bonnierin broadcasting-liiketoiminnan johtaja **Casten Almqvist** saapui Pöllölaaksoon ilmoittamaan Rotkolle henkilökohtaisesti potkuista. Väliaikaiseksi toimitusjohtajaksi nousi MTV:n talousjohtaja **Jani Koskinen**.

YT-NEUVOTTELUJA irtisanomisineen perusteltiin alusta alkaen laskeneella mainosmyynnillä, mutta kulutkin kasvoivat. Rotko sai siivottavakseen **Pekka Karhuvaaran** kaudella syntyneen sotkun. Karhuvaara itse vetäytyi toimitusjohtajan paikalta 58-vuotiaana ennen syksyn 2012 yt-neuvotteluja.

Karhuvaaran kaudella MTV oli hankkinut urheilun lähetysoikeuksia alaa tuntevien mukaan lähes mihin hintaan hyvänsä. Kaupat jäivät pahasti tappiollisiksi, sillä suomalaiset eivät innostuneetkaan hankkimaan maksukanavapaketteja, kuten oli ennakoitu.

Yhtiö on itsekin myöntänyt, että esimerkiksi jääkiekon MM-oikeudet ostettiin liian kalliilla. Isoja tappioita tuli myös hiihdon ja mäkihypyn lähetysoikeuksista. Kalliilla ostettiin myös formulat ja Valioliiga, mutta niillä saatiin myös asiakkaita maksu-tv:lle.

MTV:n liikevaihto on supistunut tasaisesti vuodesta 2012 alkaen, mutta ilman urheiluoikeuksien tuomia kymmenien miljoonien kuluja yhtiö olisi tehnyt joka vuosi voittoa ilman irtisanomisia-kin.

UUSI MTV OY ei tee journalismia, vaan ostaa sitä. Aamuohjelma tilataan Nouhaulta ja uutiset Mediahubilta, joka tavoittelee asiakkaita niin journalismin, tapahtumatuotannon kuin sisältömarkkinoinninkin saralla.

Vuoden alussa Universalilta MTV:n toimitusjohtajaksi siirtyneen **Jarkko Nordlundin** mukaan MTV ei saa olla Mediahubin ainoa asiakas, vaan sen pitää löytää muitakin asiakkaita.

Helmikuussa tiedotettiin, että STT ja Mediahub syventävät yhteistyötään radiouutisten tuottamisessa. Heinäkuun alusta alkaen ne tuottavat yhteistyössä radiouutislähetyskiä, tiedotteessa kerrottiin.

”Eli periaatteessa STT ajaa alas omat radiouutisensa ja me teemme Mediahubin kautta nyt myös STT:n radiopartnerille. Nämä ovat ensimmäisiä askeleita, mutta sellaisia, että meidän ei tarvitse MTV:nä olla Mediahubin ainoa asiakas”, Nordlund sanoo.

Huomenta Suomea tuottavan Nouhaun kanssa käytiin neuvotteluja myös siitä, että se olisi tullut Mediahubin vähemmistöomistajaksi. Niin ei kuitenkaan tapahtunut.

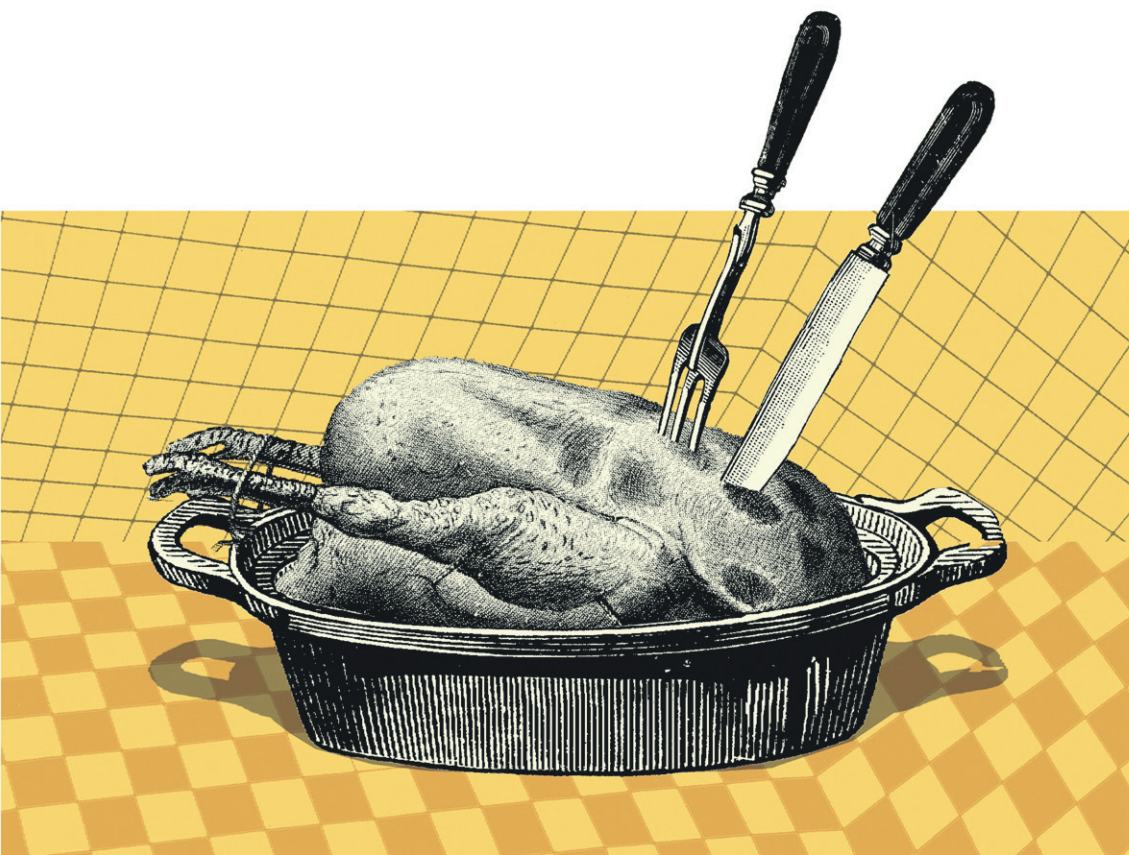
Nordlund sanoo, että tulevaisuudessa omistajaksi voisi ”aivan mahdollisesti löytää joku sopiva partneri”, mutta mitään pakkoa siihen ei hänen mukaansa ole.

Työsuhteiden pysyvyyttä verkostomaisen toimintamallin on omiaan nakeramaan. Jos ohjelma tai sen hinta ei miellytä, voidaan tekijät vaihtaa yksinkertaisesti vaihtamalla alihankkijaa. Ulkoistamiset vievät myös työntekijöitä pois MTV:n työehtosopimuksen piiristä.

Nordlund korostaa, että pelkkä hinta ei ratkaise, kun sisältöjä ostetaan.

”Sisältöpuolella haen monessa asiassa myös laadullista kulmaa: olemmeko me tyytyväisiä siihen laatuun, mitä me saamme?”

Toimilupa pöytälaatikkoyhtiössä

Nykyinen MTV Oy ei ole sama yhtiö kuin vanha ja tuttu MTV Oy. Yhtiö on perustettu vuonna 2014 nimellä Bonext Oy. Nykyisen nimensä se sai vuoden 2015 alusta, jolloin puolestaan perinteinen MTV Oy muutti nimensä MTV Sisällöt Oy:ksi.

MTV Sisällöt Oy:ssä ei ole ainuttakaan työntekijää. Sen toimitusjohtaja on **Jarkko Nordlund**. Tällä yhtiöllä on kuitenkin valtioneuvoston myöntämä ohjelmistolupa, ohjelmaoikeudet, tavaramerkit ja muut ai-neettomat oikeudet. Lisäksi yhtiö omistaa sekä MTV Oy:n että Mediahub Helsinki Oy:n osakkeet.

Pöytälaatikkoyhtiö on mahdollista myydä myös ilman näitä mainosmyynnistä ja muusta bisnespuolesta sekä sisällöntuotannosta vastaavia tytäryhtiöitään. Toimilupa siirtyy lain mukaan uudelle omistajalle, kunhan ostaja on riittävän vakavarainen täyttääkseen lupaehtojen toteutumisen.

Järjestely herättää kysymyksen myyntiaikeista, sillä toimiluvan siirtäminen konsernin sisällä uudelle MTV Oy:lle olisi ollut pelkkä ilmoitusasia. Viimeisin vakava myyntispekulaatio oli kaksi vuotta sitten *Talouselämän* uutisoima tieto, että Elisa oli tehnyt tunnusteluja MTV:n ostamiseksi. Yhtiöt kuitenkin kiistivät uutisen. Jarkko Nordlund vakuuttaa nytkin, että kanava ei ole myynnissä.

Jos Bonnier kuitenkin päätyisi kanavan myymään, niin toimiluvan siirtymisestä haettaisiin luultavasti ennakkopäätös Vies-tintävirastolta. Sellaista hakemusta ei virastoon tätä kirjoittaessa ole tullut. Aika näyttää, myydäänkö MTV, ja jos myydään, siirtyvätkö uudelle omistajalle ainoastaan toimiluvat ja brändit.

Jarno Liski

NOUHAY-YHTIÖT lukeutuu MTV:n uudeleenjärjestelyiden voittajiin. Vuosina 2011–2014 Nurmiset ovat nostaneet pääosin MTV-yhteistyöstä syntyneistä voitoista osinkoja yhteensä 990 000 euroa. Lisäksi yhtiöihin jäi vuosi sitten yli 700 000 euroa vapaita voittovaroja.

Nouhau-yhtiöiden huima kasvu alkoi vuonna 2011. Silloin MTV päätti ostaa pätkätoimittajansa vuokratyövoimana samana vuonna perustetusta Nurmisten Nouhau Professionalsista. MTV:n pätkätyöläisille tarjottiin mahdollisuutta siirtyä työskentelemään yhtiön kautta, mikäli halusivat työskentelyä jatkaa.

Sopimuksen neuvotteluista vastasi uutisten osalta MTV:n vastaava päätoimittaja Merja Ylä-Anttila.

Huomenta Suomen MTV ulkoisti Nouhaun tehtäväksi vuoden 2014 alusta alkaen. Sen tekemisestä oli tarkoitus järjestää tuotantoyhtiöille tarjouskilpailu, jota oli jo keväällä ja kesällä 2013 valmisteltu. Syksyllä sopimus tehtiin Nouhaun kanssa ilman kilpailutusta.

Työntekijöissä närkästyä on herättänyt se, että Nurmisille erittäin tuottoisien sopimusten neuvotteluista vastannut Merja Ylä-Anttila ja Tapio Nurminen ovat hyviä ystäviä. Ylä-Anttila kiistää ystävyyden vaikuttaneen mitenkään sopimukseen ja muistuttaa, että *Huomenta Suomi* -sopi-

muksen hyväksyivät toimitusjohtaja Heikki Rotko sekä neuvotteluissa eri vaiheissa mukana olleet talousjohtaja Jani Koskinen ja ohjelmajohtaja **Kristiina Werner-Autio**.

Ylä-Anttila haluaa myös korostaa, että pitkäaikaisena kollegana ja ystävänä hän saattoi päätoimittajana luottaa Nurmisen osaamiseen, eikä olisi voinut vastuullisena päätoimittajana ulkoistaa työtä ”kenelle tuntemattomalle tahansa”.

Ylä-Anttila muistuttaa myös, että suurin osa Nouhaun vuokratyövoimasta tulee MTV:n lifestyle-toimitukseen, jonka osalta sopimukset neuvotteli verkkojohtaja **Henrik Laine**.

MERJA YLÄ-ANTTILA sanoo sopimuksesta syntyneen MTV:lle huomattavia säästöjä.

Edullinen sopimus näyttää olleen myös Nouhau-yhtiöille, sillä niiden kannattavuus oli jo vuonna 2014 erinomainen. Reilun viiden miljoonan liikevaihdosta jäi yli miljoona euroa voittoa. Samalla *Huomenta Suomen* katsojaluvut laskivat selvästi.

Liikevaihdon ja kannattavuuden kasvu selittyy pitkälti MTV-yhteistyöllä, sillä samana vuonna TV5:lle tehty kevyen tuotannon tosi-tv *Myntimies Jethro* selittää vain pienen osan yli puoli miljoonaa euroa kasvaneesta liikevoitosta.

99

Jääkiekon MM-oikeudet ovat meille pahastikin tappiollinen tuote.

Jarkko Nordlund, MTV:n toimitusjohtaja

Vuoden 2015 tilinpäätöksiä ei vielä ole käytettävissä, mutta MTV on tiedottanut tehneensä tappiota myös vuonna 2015. Virvatuulia Nurmisen mukaan Nouhaunkin tulos on huomattavasti pienempi kuin vuonna 2014, vaikka liikevaihto on pysynyt samalla tasolla.

Yksi syy Nouhaun kannattavuuden heikkenemiselle ovat lisäsatsaukset *Huomen Suomen* tuotantoon, joihin ryhdyttiin katsojien menettämisen vuoksi.

Ylä-Anttila sanoo, ettei tiedä Nouhaun kannattavuudesta "yksityiskohtaisesti".

"Täällä on tehty kaikkien kumppanuuksien analyysi muistaakseni 2014–2015 ja siinä ne varmasti on läpiva-

laistu ja mietitty, että mikä on kannattavaa ja mikä ei. Sopimuksia on muutettu joltakin osin, mutta ei välttämättä juuri näitä", Ylä-Anttila sanoo.

Virvatuulia Nurminen ei anna suoraa vastausta kysymykseen, miten heidän yhtiönsä voi tehdä huikeaa tulosta MTV:n journalismilla samaan aikaan, kun MTV itse kyntää tappioissa.

"No tämä on asia, jonka voit itse päätellä, että miksi pieni yhtiö saa usein tehtyä tehokkaammin asioita kuin iso. Kyse on myös siitä, olisiko osaamista joillakin alueilla sitten enemmän. Heitän pallon nyt sinulle, että sinä voit miettiä", hän sanoo.

Nouhaun sopimukset vaikuttavat

MTV:n kannalta oudoilla. Jos Nouhau pystyy tekemään huikeaa voittoa tekemällä MTV:lle journalismia, eikö MTV:n kannattaisi tehdä työ itse?

Toimitusjohtaja Nordlund puolestaan sanoo voivansa ottaa kantaa Nouhaun sopimuksiin vasta saatuaan sopimukset "läpivalaistua". Hän kertoo käyvänsä parhaillaan läpi alihankintasopimuksia.

"Peräänkuulutan sitä, että se olisi täysin läpinäkyvää, että millä kustannuksilla tehdään ja että kaikki olisi avoimesti kilpailutettua, mikä kuuluu ihan tällaiseen moderniin henkeen. Sitä minä tällä hetkellä selvitän, joten minulla ei ole antaa ihan täyttä vastausta", hän sanoo. ●

Kymmenien miljoonien moka

Valtavat rahasummatkaan eivät tehneet maksu-tv:stä uutta lypsylehmää. Samalla alkoi vanhakin ehtyä.

MTV:n kymmenillä miljoonilla kasvaneiden kulujen suurin selittäjä ovat maksu-tv:tä varten hankitut urheilu-oikeudet. MTV:n toimitusjohtaja **Jarkko Nordlund** sanoo niiden "osittain painavan" tulosta vielä tulevinakin vuosina.

"Vaikka esimerkiksi jääkiekon MM-oikeudet ovat meille mahtavat oikeudet, ovat ne aika pahastikin tappiollinen tuote maksu-tv-puolella", sanoo toimitusjohtaja Nordlund.

Summista yhtiö ei kerro, eivätkä *Journalistin* haastattelemat alaa seuraavat asiantuntijat halua kertoa arvioistaan nimellään. Useampi lähde kuitenkin arvioi jääkiekon MM-kisojen maksavan MTV:lle noin 6–8 miljoonaa euroa vuodessa. Sopimus on voimassa ensi vuoden loppuun.

Lisäksi formuloista ja MM-rallista MTV maksoi samojen lähteiden mukaan

enemmän katsojaa kohden kuin mikään muu kanava maailmassa.

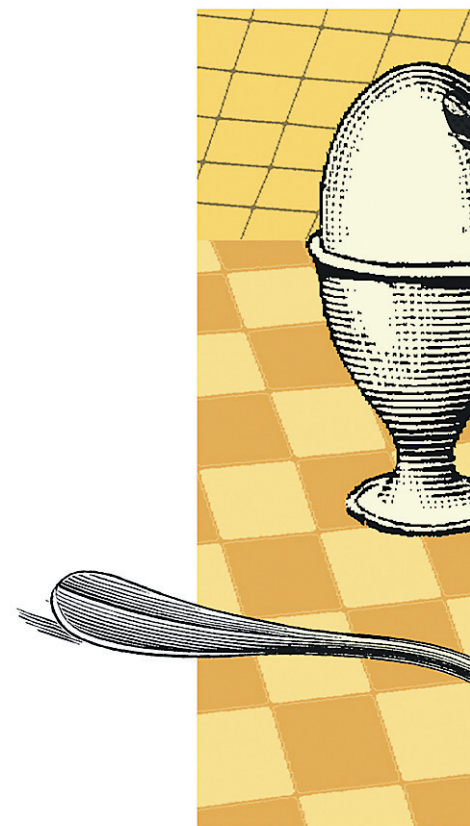
Maksu-tv:stä odotettiin viime vuosikymmenellä uutta lypsylehmää mainosrahoitteisten vapaiden kanavien rinnalle. **Pekka Karhuvaaran** johdolla yhtiö käytti huolettomasti rahaa oikeuksiin.

Rahaa riitti, sillä mainostajat halusivat televisioon ja MTV hallitsi markkinoita. Haalimalla kaikki merkittävät urheilulajit itselleen yhtiö olisi varmistanut asemansa myös maksu-tv:n puolella. Urheilu on maksu-tv:n vetonaula ja MTV:n visioissa kilpailijoille olisi jätetty korkeintaan pöytätenniksen piirisarja.

Maksu-tv ei kuitenkaan Suomessa saanut likimainkaan sellaista suosiota kuin odotettiin tai mitä muissa Pohjoismaissa nähtiin.

"Ne olivat sen aikaisen johdon tekemiä päätöksiä ja perustuivat niihin oletuksiin, että markkina kasvaa hyvin voimakkaasti", tyytyy Nordlund toteamaan.

Jarno Liski

Viisi miljoonaa vuodessa veroparatiisiin

MTV maksaa yli sadan miljoonan euron lainasta kovia korkoja Luxemburgiin. Yhtiön johto ei kommentoi järjestelyä.

Journalistin keräämien tietojen mukaan Bonnier-konserni lainasi luxemburgilaisesta tytäryhtiöstään MTV:lle yli 100 miljoonaa euroa kesäkuussa 2014. Samalla päätettiin, että lainan korko on vuoden 2015 alusta alkaen 5,02 prosenttia. Bonnierin omistuksessa MTV on maksanut vuosien mittaan yli 170 miljoonaa euroa konserniavustuksia Ruotsiin. Nyt se maksaa 100 miljoonaa lainasta omistajalleen vuosittain korkoa yli viisi miljoonaa euroa. Summa riittäisi 50–100 työntekijän palkkaamiseen.

Viisi prosenttia on nollakorkojen maailmassa korkea korko konsernin sisäiselle lainalle. Ennen Luxemburgin-lainaa yhtiö maksoi Bonnier-konsernille korkoja vain

reilun miljoonan, vaikka konsernivelkaa oli yli kaksi kertaa enemmän. Korkokulut näyttävät siis viisinkertaistuneen ja korkoprosentti kymmenkertaistuneen parin vuoden takaiseen verrattuna.

Järjestelyn seurauksena verotus kevenee. Vuoden 2014 tilitiedoista käy ilmi, että Bonnier Treasury S.A. sai Luxemburgiin lainojen korkotuottona noin 23 miljoonaa euroa. Nämä rahat yhtiö ”menetti” Commerzbankin kanssa laaditun johdannaisopimuksen perusteella.

Sama johdannaisopimus taas tuotti Bonnier Luxemburg S.a.r.l -yhtiölle 23 miljoonaa euroa, jotka maksettiin ennakko-osinkoina Bonnier Finans A.B. -yhtiölle Ruotsiin.

Osinko oli ruotsalaiselle yhtiölle lain mukaan verovapaa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi. Luxemburgin yh-

tiöt nimittäin olivat jo maksaneet verot näistä tuloista. Bonnier Treasury maksoi Luxemburgiin veroja 6 420 euroa ja Bonnier Luxembourg 3 210 euroa.

Ruotsiin kierrätetyt 23 miljoonaa euroa olivat pois Bonnierin omistamien yritysten verotettavista tuloksista ympäri Eurooppaa. Luxemburgin perimät verot olivat noin 0,04 prosenttia kyseisestä summasta. Yhtiöiden voitoista maksettava yhteisövero oli EU-maissa keskimäärin noin 22 prosenttia vuonna 2014.

MTV on Bonnierilla erityisasemassa sikäli, että siltä peritty korko on noin kaksi kertaa suurempi kuin muiden Bonnier-yhtiöiden, joista Luxemburgiin rahaa nostetaan.

Bonnier-konsernin viestintäjohtaja **David Salsbäck** sanoo lainan koron olevan markkinaehtoinen, kuten laki edellyttää.

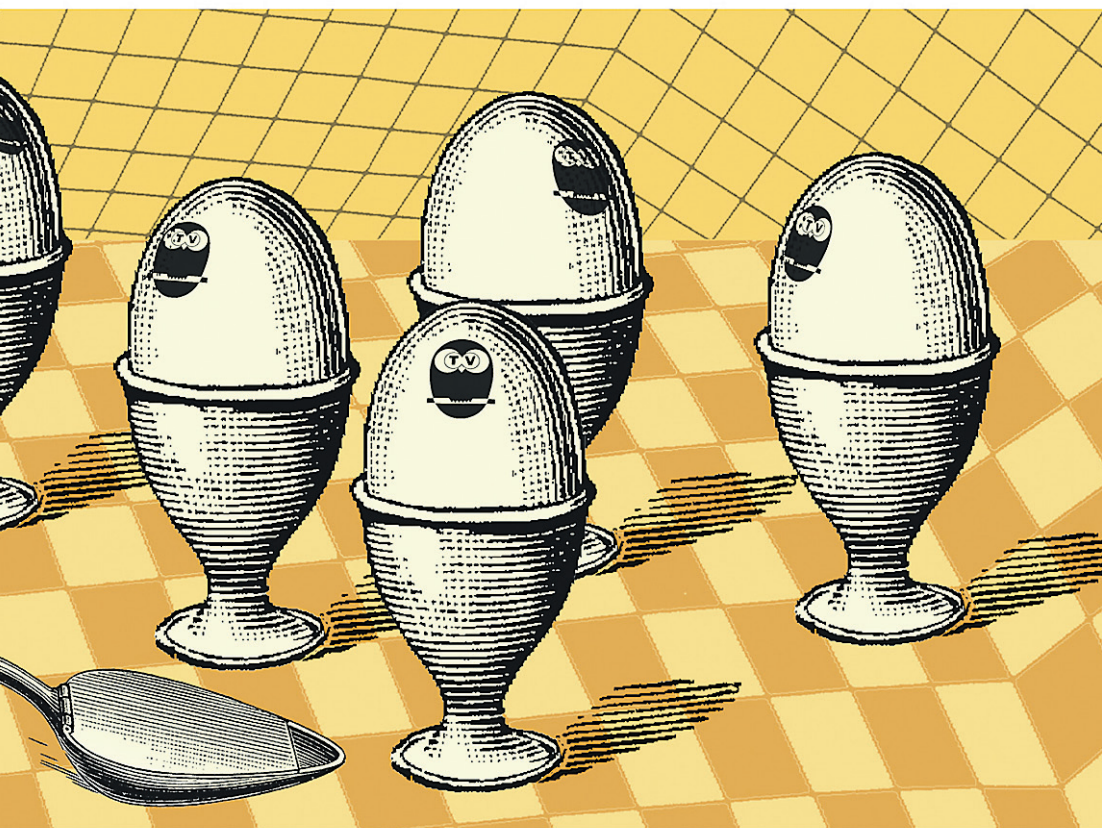
”Jos katsotaan Suomen makrotaloudellista tilannetta ja MTV:n haasteellista alueellista markkinaa, ei ole kovin yllättävää, että MTV:ltä peritty korko on suurempi kuin joidenkin muiden Bonnierin tytäryhtiöiden”, hän vastaa Bonnierin rahoitusjohtaja **Göran Öhrnille** sähköpostitse osoitettuihin kysymyksiin.

Salsbäck kiertää vastauksessaan kaikki kysymykset siitä, onko järjestelyn tarkoituksena pienentää verotusta. MTV:n talousjohtaja **Jani Koskinen** tyytyy myös toteamaan, että lainan korko on markkinaehtoinen, eikä Suomi näin ollen menetä verotuloja järjestelyn vuoksi.

Bonnier Luxemburgilla ei ollut tilinpäätöstietojen mukaan lainkaan työntekijöitä vuonna 2014. Bonnier Treasuryssä puolen miljardin euron varojen perään katsoi neljä työntekijää.

”Ruotsin ja Suomen veroviranomaisten pitäisi tutkia, onko järjestelyssä kyse verosuunnittelusta, veronkierrosta vai veropetoksesta”, sanoo harmaan talouden torjunnassa työskennellyt varatuomari **Jarmo Mielonen**, joka jäi marraskuussa eläkkeelle verohallinnon ylitarkastajan virasta neljäkymmenen vuoden uran jälkeen. Hän on nykyään Transparency Finlandin puheenjohtaja.

Jarno Liski

Joko maksumuurit murtuvat?

KSF Media luopui muurista verkkosivuilla, mutta pystytti sen mobiilisovellukseen. Yleisin malli Suomessa on Freemium, vaikka maailmalla suositaan mittarimallia.

JOHANNA VEHKOO, TEKSTI • ALEKSI POUTANEN, KUVA

Suomen Lehdistö uutisoi helmikuussa 2015, että jokainen päivälehti aikoi pystyttää maksumuurin. Vuotta myöhemmin voi jo haistella ainakin loivaa suunnanmuutosta: tulevaisuudessa muurit pehmenevät tai siirtyvät sovelluksiin.

Tämän vuoden helmikuun alussa suomenruotsalainen mediayhtiö KSF Media ilmoitti purkavansa maksumuurin verkkosivuiltaan ja lanseeraavansa uuden mobiilisovelluksen. Uudessa HBL 365-sovelluksessa maksumuuri on kovinta lajia. Yhtäkään juttua ei pääse tilaamatta lukemaan.

Hufvudstadsbladetin, *Västra Nylandin* ja *Östnylandin* lukijan täytyy edelleen rekisteröityä voidakseen lukea juttuja. Täysin esteettöntä pääsy ei siis ole. KSF Media haluaa vastineeksi tietää jotakin lukijoistaan.

KSF Median toimitusjohtaja **Barbro Teir** kertoo, että *Hbl:n* digistrategia perustuu neljän erilaisen kohderyhmän palvelemiseen.

Ensimmäinen ryhmä, ”paperinrakastajat”, lukee paljon, mutta ei lainkaan digitaalisesti. Toisena tulevat ”konservatiiviset digitaaliset”, jotka lukevat yhä paljon paperilta, mutta satunnaisesti myös sähköistä lehteä, esimerkiksi lomamatkoillaan. Näköislehti on täsmätuote heille. Kolmas ryhmä on

”modernit digitaaliset”, joille paperi ei enää ole tärkeä. He ovat valmiita maksamaan digitaalisista. Neljäntenä ryhmänä KSF Media tutki vuonna 1985 tai sen jälkeen syntyneitä ”digitaalisia natiiveja”.

”Me olemme tehneet todella paljon testejä heidän kanssaan, ja he eivät vain maksa digisisällöistä, vaikka mikä olisi”, Barbro Teir kertoo.

Muurin takana sovelluksessa ovat esimerkiksi näköislehdet sekä digitaalinen aamupainos *Morgon* ja iltapäivästä ilmestyvä *Kväll*, samoin elämäntapajutut ja osa videoista. Siellä voi lukea myös brittiläisen *Financial Timesin* ja ruotsalaisen *Svenska Dagbladetin* uutisia.

Muuri tuli *Hufvudstadsbladetiin* syksyllä 2013. Teirin mukaan kävijämäärät laskivat muurin vuoksi 20 prosenttia. Nyt lehti haluaa houkuttaa saittile mahdollisimman suuren määrän lukijoita, vaikka Teir myöntääkin, että suomenruotsalaisen lehden kasvun rajat tulevat melko nopeasti vastaan.

”Tämä on riskinotto, olemme siitä kyllä tietoisia. Moni mediayhtiö menee ihan toiseen suuntaan, mutta teemme päätöksiä sen perusteella, mitä oma lukijakuntamme haluaa.”

JOURNALISTI TESTASI 6–7 kertaa viikossa ilmestyvien lehtien verkkosi-

MAKSUMUURI-SANASTOA

● **Freemium:** Osa sisällöstä ilmaista, osa maksullista. Tilaaajille tarkoitettu sisältö usein merkitty esimerkiksi lukon kuvalla.

● **Mittaroitu:** Antaa lukea tietyn määrän ennen maksun pyytämistä. Yhdysvalloissa ylivoimaisesti suosituin malli. Kuvataan usein myös pehmeäksi tai huokoiseksi.

● **Kova muuri:** Kaikki sisältö vain tilaaajille. Käytössä esimerkiksi brittilehti *The Times*illa.

vustojen maksumuurit. Näitä lehtiä on 29.

Freemium-malli on edelleen Suomessa suosituin. Sitä käyttää 14 lehteä, kun taas mittarimalli on käytössä vain viidellä. Kymmenellä ei ole muuria ollenkaan, mutta näilläkin lehdillä on tarjolla maksullinen digitaalinen näköislehti.

Esimerkiksi *Etelä-Suomen Sanomien* kaikki oma juttutuotanto on muurin takana. Ilmaiseksi saa lähinnä STT:n uutisia.

”Kun saitti oli ilmainen, lukijoita kiusattiin verkossa sanomalla, että lue lisää paperilehdestä. Nykyään uutiset tehdään verkko edellä, printtiin ei säästetä mitään”, päätoimittaja **Perttu Kauppinen** sanoo.

”Ongelmana on oikeastaan vain se, miten saada printtitilajaat aktivoitua verkkoon käyttämään luku-oikeuttaan.”

Myös Kauppinen uskoo, että mobiililaitteista tulee ensisijainen kanava uutisten kuluttamiselle, jolloin verkkosivuston tehtäväksi jää kävijämäärien maksimoiminen. Siksi *Hbl:n* malli kiinnostaa.

YHTENÄ SUUNNANNÄYTTÄJISTÄ voi pitää *Aamulehteä*, joka siirtyi kovasta freemium-muurista mittarimalliin verkkosivu-uudistuksen yhteydessä helmikuussa. Uusi malli on samanlainen kuin *Helsingin Sanomilla*: vierailija saa lukea muuta-

Lukijaa kuunnellen. KSF Median kustantaja ja toimitusjohtaja Barbro Teir kertoo, että parin ensimmäisen kuukauden ajan verkkosivuilla on lähes samat uutissisällöt kuin maksullisessa sovelluksessa. Päätöksiä eriyttämisestä tehdään lukijoiden käyttäytymisen perusteella. Maksullisen HBL 365 -mobiilisovelluksen alusta on sama kuin Helsingin Sanomilla.

man jutun viikossa ennen kuin häntä maanitellaan tilaamaan.

”Mittarimalli on siitä hyvä, että trafiikki pysyy korkeana. Ilmoittajat saavat yleisöä ja lukijat, jotka eivät vieraile niin usein, näkevät mitä on tarjolla. Ei tarvitse ostaa sikaa säkissä”, sanoo päätoimittaja **Jussi Tuulensuu.**

Vain maksaville asiakkaille ovat tarjolla näköislehti, mobiilisovellus, arkisto ja iltapäivän digipainos *Hetki*.

Muurittomista lehdistä suurin on *Kaleva*. Lehden verkkopäätoimittaja **Niiles Nousuniemi** kertoo, että *Kaleva* tyytyi edelleen seuraamaan,

”Nuoret eivät vain maksa digi-sisällöistä, vaikka mikä olisi.

Barbro Teir, KSF Median toimitusjohtaja

millaisia ratkaisuja toiset tekevät.

”Ei ole tehty kategorista päätöstä, että maksumuuri läpsäytetään tai ei läpsäytetä.”

Kaleva julkistaa kevään aikana uuden mobiilisovelluksen, mutta sekin on suunniteltu mainosra-

hoitteiseksi. Sitä voidaan myöhemmin säätää myös maksulliseksi *Hbl:n* malliin.

MAKSUMUURIT OVAT SUOMESSA yhä uusi juttu, eikä niistä vielä synny kovin merkittäviä tuloja. Sanomalehtien liiton jäsenlehtien vuoden 2014 tilaustuotot olivat hieman yli 515 miljoonaa euroa, josta digitaalisen myynnin osuus oli 3,2 prosenttia eli noin 16,6 miljoonaa. Vuoden 2015 luvut valmistuvat myöhemmin keväällä.

Ainakin se on nyt huomattu, ettei ole olemassa yhtä ainoaa jokaiselle sanomalehdelle sopivaa

mallia. Esimerkiksi *Lapin Kansan* kovaa muuria voi perustella sillä, että pitkien välimatkojen Lapissa moni lukee pelkkää digiä jo nyt. Kilpailua ei juuri ole.

Vanha totuus pätee yhä: silloin kun on jotain uniikkia myytävää, siitä kannattaa pyytää hyvä hinta. Esimerkiksi laadukkaina talouslehtinä tunnetuille *Financial Timesille* ja *Wall Street Journalille* maksumuuri on tuottoisa bisnes.

Yleissanomalehdille tällaisen korvaamattoman sisällön tuottaminen on vaikeaa. Yleensä kilpailuvalttia on etsitty paikallisuudesta. ●

Googlen kaksi-teräinen miekka

ESSEE

○ MARJA HEINONEN

marja.heinonen@ilonam.com
KIRJOITAJA ON VALTIOTIETEEN
TOHTORI JA VIESTINTÄALAN
YRITTÄJÄ.

Monet ovat innoissaan, epäilijät kauhuissaan. Onko Googlestä tulossa kauan kaivattu median pelastaja? Vai onko se liikkeellä ketunhantä kainalossaan?

KUVA: KAISU JOUPPI

Google ilmoitti viime vuoden lopulla jakavansa erityisistä rahastostaan 150 miljoonaa euroa eurooppalaisen digitaalisen uutisjournalismin kehittämiseen.

Rahasto on osa Googlen vuosi sitten huhtikuussa käynnistämää Digital News Initiative -hanketta, joka tähtää eurooppalaisten kustantajien tukemiseen ja Googlen maineen puhdistamiseen niiden silmissä. Alun perin siinä oli mukana kahdeksan isoa kustantajaa, muun muassa uusia journalistisia avauksia verkossa etunenässä kokeillut brittiyhtiö *The Guardian* ja yksi Italian vanhimmistä sanomalehdistä, *La Stampa*. Tällä hetkellä hankkeeseen on liittynyt jo yli 120 toimijaa. DNI-hanke sisältää rahaston lisäksi tuotekehitystä, koulutusta ja tutkimusta.

Yhteistyö median kanssa ei ole Googlle uusi asia. USA:ssa sillä on ollut yhteistyötä sadoissa mediahankkeissa jo paljon ennen eurooppalaista avausta. Tunnettuja kumppaneita ovat muun muassa *The New York Times*, *The Washington Post* ja AP.

Google on tehnyt monta avausta median suuntaan. Viime kesänä perustettu News Labs aikoo varustaa toimittajat tämän ajan tiedokeruu- ja raportointivälineillä. Työkalupakkiin kuuluvat muun muassa Googlen Earth, Youtube ja Maps, joiden käyttöä Google opastaa journalisteille muun muassa Twitterin ja Youtuben kautta.

Google myös tekee räätälöityä yhteistyötä kustantajien ja media-alan startupien kanssa. Ytimessä on Googlen teknologisen osaamisen ja innovatiivisen ajattelun yhdistäminen journalistiseen osaamiseen. Tästä tuloksina ovat syntyneet muun muassa *The Guardianin* Englannin asunnottomien visualisointi ja *The New York Timesin* karttakuvaukset vaikkeuttamattomien määrästä eri puolilla Yhdysvaltoja.

GOOGLLEN INTRESSEJÄ EUROOPASSA ja ylipäättään journalismin edistämässä voidaan

arvailla. Jo vuonna 2008 eli ennen aktiivista journalismikytkentää Googlen toinen perustaja **Larry Page** totesi, että hän on pohtinut paljon journalismin tulevaisuutta. Page arvioi, että asiat, jotka tuottavat voittoja ja kävijöitä nettisivustoille eivät välttämättä ole niitä, jotka tuottavat lisäarvoa maailmalle. Kuulostaa hyvältä journalistisista perusteista lähtevältä ajattelulta, eikö vain?

Googlen entinen toimitusjohtaja, pian Pentagonin neuvonantajana aloittava **Eric Schmidt** puhui pari vuotta myöhemmin hyvin samansuuntaisesti. Hän totesi uutistoimittajille puhuessaan ”meidän kaikkien” olevan samassa veneessä. Hän kertoi olevansa vakuuttunut siitä, että korkealaatuisen journalismin säilyminen on olennainen osa toimivaa demokratiaa.

Uusi eurooppalainen yhteistyö ei ole kuitenkaan lähtenyt liikkeelle pelkästään hyvän tekemisen halusta. Google on avoimesti myöntänyt, että se on tehnyt virheitä eurooppalaisessa uutiskentässä ja haluaa nyt paikata tekemisiään. Juuri nämä virheet synnyttävät monissa epäluuloa. Google on tehnyt hakukoneoptimoinnista mieluisaa itselleen – räikeimmillään sen omien tuotteiden näkyvyyttä edistävää – ja kerännyt voittoja jakelemalla mediatalojen sisältöjä pitäen synnyneet muhkeat mainostulot itsellään. Tästä toiminnasta se on ollut napit vastakkain sekä eurooppalaisten medioiden että viranomaisten kanssa.

VIELÄ VIIME KUUSSA uutisoitiin, miten saksalainen VG Media – noin 200 julkaisijan yhteenliittymä – on haastamassa Googlen oikeuteen, koska se ei ole valmis maksamaan medioille jutuista syntyvistä tuloista. Kuherruskuukausi Googlen ja median kesken Euroopassa ei siis vielä ole päässyt edes alkuun.

On ymmärrettävää, että mediat haluivat itselleen mainostulot, jotka tulevat niiden tekemien juttujen esittämisestä mediassa. Toisaalta niille on tärkeää saada näkyvyyttä. Google tuo tätä. Näkyvyys avaa mahdollisuuksia kehittää muita an-

Käsi sydämelle. Milloin viimeksi kyseenalaistit Google-hakusi tuloksen?

saintatapoja sisältöjen rinnalle. Amerikkalainen media-asiantuntija **Jeff Jarvis** on todennut, että uutiset sinänsä eivät koskaan ole olleet kannattavaa toimintaa. Ne tarvitsevat aina jotain muuta tuekseen.

Hakukoneilu sekä mainonnan kohdistaminen sen sijaan kannattavat. Google nousi helmikuussa maailman arvokkaimmaksi yhtiöksi. Sen emoyhtiö Alphabet julkisti osavuositarkastuksen, jonka mukaan liikevaihto kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä 19 prosenttia 17,3 miljardiin dollariin. Jo pitkään jatkunut suunta ylöspäin on täysin päinvastainen kuin mediatalojen tuloskehitys.

Googlen periaate on ollut yhtiön perustamisesta lähtien ”vapauttaa informaatio” eli luoda tapoja välittää mahdollisimman paljon erilaisia sisältöjä mahdollisimman vapaasti ja laajalti. Hienoa ja hyviä journalistisia ajatuksia myötäilevää puhetta tämäkin. Vapaa journalismi on hieno ajatuksena, mutta onko Googlesta sen airueksi?

LEIKITÄÄNPÄ AJATUSLEIKKIÄ. Toimittaja tekee juttua tärkeästä aiheesta ja haluaa taustoitaa sitä. Todennäköisesti hän lähtee googlaamalla hakemaan lisätietoa. Hyvä toimittaja tiedostaa, että haku tuottaa hakualgoritmin – eli Googlen – valitsemat listaukset, ei absoluuttista tärkeysjärjestystä sisällöille.

Käsi sydämelle. Milloin viimeksi kyseenalaistit Google-hakusi tuloksen? Mil-

laista vapaata journalismia syntyy niin kauan kuin Google pitää algoritminsa omana tietonaan ja pyrkii niiden kautta vaikuttamaan hakutuloksiin?

Parhaimmillaan Google-yhteistyö ravistelee mediatalojen luotuneita ajattelutapoja. Esimerkiksi jo totuuden kaltaiseksi uskomukseksi on noussut lause ”Sisällöistä ei voi periä maksua”. Hedelmällisempää olisi kysyä Google-tyyliin: ”Miten saamme ihmiset maksamaan hyvistä sisällöistä?” Myös googlemainen tehokas tapa kehittää asioita eli jatkuva kokeileminen ja epäonnistumisen hyväksyminen on monelle vakiintuneelle medialle vierasta.

Mediahankkeissaan Google puhuu usein tarinankerronnan ja hyvien sisältöjen puolesta. Mediatalotkin voisivat kääntää katseensa journalismiin ja sisältöihin asiakkaan tarpeiden ja niiden heilahtelujen pohtimisen sijaan. Toki riskinä Googlen kanssa on tarinankerronnan ymmärtäminen yksisilmäisesti erilaisten teknisten apuvälineiden hyväksikäyttönä.

GOOGLE EI OLE syyllinen printtimedian ja journalismin alamäkeen. Se alkoi jo paljon ennen hakukonefirman perustamista ja jatkui siitä huolimatta. Googlelle elinvoimainen ja laadukas media on elintärkeä. Jos ei ole upeaa journalismia, hakukoneella ei ole mihin linkata. Lisäksi niillä on on yhteinen tavoite – keksiä uusi bisnesmalli, joka takaa ammattimaisen, korkealaatuisen uutistoiminnan. ●

Edelläkävijä

Maahanmuuttaja kelpaa bussinkuljettajaksi ja lähihoitajaksi, mutta entä toimittajaksi?

ARI LAHDENMÄKI, TEKSTI • JUSSI VIERIMAA, KUVA

Kun CNN:n kirjeenvaihtaja raportoi Yhdysvaltain johtamien YK-joukkojen yrityksistä kukistaa Somalian sisällissodan osapuoli, 14-vuotias **Wali Hashi** katsoi tv:tä Mogadishussa. Oli vuosi 1994, ja Hashi päätti, että hän haluaisi tehdä jotain tuollaista.

Amerikkalaiset jättivät Somalian lopulta täydelliseen kaaokseen, eikä Hashi ei voinut enää elää kotimaassaan. Vihreän merenrantakaupungin miellyttävä ilmasto vaihtui nastolalaiseen pakolaiskeskukseen kolme vuotta myöhemmin.

Muistot amerikkalaisten iskusta raportoineesta ulkomaantoimittajasta eivät kuitenkaan kylmenneet, ja Paasikivi-Opistossa Hashi pääsi suorittamaan toimittajanopintoja vuonna 2001. Sieltä hän meni pakolaiskurssilaisena Keniaan, ja puolitoista vuotta hän oli harjoittelijana BBC:n somalinkielisessä palvelussa Lontoossa.

Hashi onkin se toimittaja, jonka nimi tulee usein esille, kun puhutaan maahanmuuttajien edustuksesta Suomen journalistikunnassa. Valinnanvaraa ei juuri ole.

JOURNALISTIN HAASTATTELEMAT päätoimittajat ovat sinänsä kiinnostuneita palkkaamaan eri etnisistä taustoista olevia toimittajia, mutta käytännön toimet ovat vähänlaiset.

Kalevan päätoimittaja **Kyösti Karvonen** ei muista, että yksikään maahanmuuttajataustainen toimittaja olisi toisaalta edes hakenut lehdestä töitä.

”Periaatteessa olisin kyllä ehdottomasti halukas palkkaamaan maahanmuuttajia *Kalevaan*”, Karvonen sanoo.

”Etnisiä vähemmistöjä tulisi saada muillekin aloille kuin esimerkiksi hoito- ja kuljetusalalle. Heitä pitäisi saada poliisin palvelukseen, mediaan ja niin edelleen. Se edesauttaisi kotoutumista ja hälventäisi kantaväestön epäluuloja.”

Wali Hashi tarjosi alun perin Ylelle juttuja, jotka eivät liittyneet maahanmuuttajiin, mutta ne eivät kelvanneet ostajille. Vasta kun hän ehdotti juttua somalialaisista merirosvoista, ovet Pasilaan aukenivat.

Palkittua merirosvojuttua tuskin olisi voinut tehdä toimittaja, joka ei ole somalialaistaustainen. Mutta Yle on jatkuvasti ollut penseä niille

Hashin juttutarjouksille, jotka eivät liity jollain tavalla maahanmuuttajiin.

Hashin mielestä Suomen media ei osaa hyödyntää ulkomaalaistaustaisten toimittajien globaalia näkökulmaa tavallisiin suomalaisiin aiheisiin.

”Tuntuu, että toimittajan ammatti ei ole vielä maahanmuuttajalle tarkoitettua työtä. Jos on maahanmuuttaja, sopiviksi töiksi ajatellaan Suomessa siivoojan, taksinkuljettajan ja bussinkuljettajan töitä”, Hashi sanoo.

WALI HASHIN MIELESTÄ lähes kymmenentuhannen suomensomalialaisen asioista kerrotaan mediassa kehnonlaisesti. Julkisuudessa näkyy vain kahta tarinaa: on sodasta pois päässyt, onnellinen somali – tai somali, joka on tehnyt jotain negatiivista.

”Mutta Suomessa ei tiedetä, mitä somaliyhteisössä tapahtuu. On paljon aiheita, joita ei ole käsitelty, koska ei-somalिताustaiset toimittajat eivät edes tiedä, että niitä on olemassa”, Hashi sanoo.

”Tuntuu, että toimittajan ammatti ei ole vielä maahanmuuttajalle tarkoitettua työtä.”

Toimittaja Wali Hashi

Helsingin sanomien päätoimittaja **Kaius Niemi** sanoo lehden tekevän runsaasti juttuja etnisistä vähemmistöistä.

”Maahanmuuttajataustaiset ihmiset ovat jo osa suomalaista arkea, joten vähemmistöt näkyvät myös muissa jutuissa kuin heidän yhteisöjään koskeissa artikkeleissa”, Niemi sanoo.

HS ei kuitenkaan pyri rekrytoimaan erityisesti maahanmuuttajia.

”Maahanmuuttajataustaisuus ei itsessään riitä rekrytointiperusteeksi, vaan vaakakupissa painavat ensisijaisesti journalistiset näytöt”, Niemi sanoo.

Hashi on asunut Suomessa parikymmentä vuotta eikä ole sinä aikana huomannut suomalaisen median edistyneen monikulttuurisuus-

asioissa. Esimerkiksi ulkomaaisesti murtaen puhuttu suomi oudoksuttaa toimituksia.

”Monen tuottajan kanssa puhuttiin Ylessä, että aksenttini ei ole tarpeeksi huomaamaton. En ole ikinä ymmärtänyt sellaista”, Hashi sanoo.

Hänestä oikea lähestymistapa on esimerkiksi BBC:llä ja Al Jazeeraalla, joissa toimittaja voi puhua englantia vaikkapa voimakkaalla intialaisella aksentilla ilman, että siihen kiinnitetään huomiota.

”Kun maahanmuuttajien määrä koko ajan kasvaa, suomalaisetkin tulevat ymmärtämään, että suomea puhutaan monilla eri tavoilla – halusivat he sitä tai eivät.”

UUTISTEN JA AJANKOHTAISOHJELMIEN päätoimittaja **Atte Jääskeläinen** sanoo, että journalistien etnistä taustaa on pohdittu Ylessä paljon.

”Kansainvälisesti juuri yleisradioyhtiöissä on katsottu, että yhteiskunnan moninaisuuden ja erilaisten äänien ja kasvojen on näyttydyttävä niiden journalismissa. Jo Ruotsissa, jossa on paljon Suomea pidempään ollut maassa pitkään asuneita maahanmuuttajia, tilanne on toinen.”

Jääskeläisen mukaan Ylellä ei kuitenkaan ole rahkeita kouluttaa erityisesti maahanmuuttajia uutis- ja ajankohtaistoimituksiinsa.

”Meidän lähtökohtamme on, että journalisti on journalisti eikä edusta mitään ryhmää. Meille edustavuus on vieraampaa ajattelua kuin joissain muissa maissa.”

Maahanmuuton lisääntyessä tilanne tulee kuitenkin muuttumaan, mutta prosessi vie aikaa. Ylessä on jo nyt painotettu rekrytoinnissa muun muassa arabian kielen taitoa.

Myös *Helsingin Sanomien* Kaius Niemi sanoo, että toimituksessa kaivataan eritoten arabian ja venäjän kielten taitoa. Niemen mukaan maahanmuuttajat tulevat näkymään toimituksissakin, kun yhä useampi maahanmuuttajataustainen ihminen hakeutuu media-alalle.

Wali Hashi oli kuitenkin liikkeellä liian varhain. Hän on hakenut useita Ylellä avoinna olleita toimittajan paikkoja mutta hän ei ole koskaan päässyt sinne työsuhteeseen.

Siksi hän perusti oman yrityksen. Asiakkaita on onneksi muuallakin kuin Suomessa, esimerkiksi Etelä-Afrikassa. ●

A man with a beard and short hair, wearing a blue button-down shirt and dark trousers, stands with his arms crossed in a modern office environment. He is looking directly at the camera. In the background, there are blurred office structures and another person. The lighting is dramatic, with strong highlights and shadows.

Täydennyskoulutus harkintaan

Maahanmuuttajia ei ole erityisesti otettu huomioon Tampereen yliopiston toimittajakoulutusta järjestettäessä. Journalistiikkaan keskittyvää englanninkielistä ohjelmaa on viestinnän yksikön johtajan **Heikki Hellmanin** mukaan kuitenkin harkittu.

Toimittajakoulutuksen neuvottelukunta on esittänyt opetusministeriölle, että alan koulutustarpeesta tehtäisiin valtakunnallinen selvitys.

”Olisi viisasta ottaa maahanmuuttaja-asia siinä yhteydessä tarkasteluun. Yliopisto voisi esimerkiksi tarjota journalistiikkaan liittyvää täydennyskoulutusta”, Hellman sanoo.

Ari Lahdenmäki

Sisällissodasta Suomeen.

Wali Hashi päätti ryhtyä toimittajaksi nähtyään amerikkalaistoimittajan raportoimassa Somalian sisällissodasta vuonna 1994.

Biokemisten som blev mediechef. VD Svante Wahlbeck vid HSS Media skär ner, satsar nytt och hävdar: God journalistik är värd att kämpa för.

När journalistik blir lönsamt

MAGNUS LONDEN, TEXT • JOHANNES TERVO, FOTO

HSS Media gör 1,2 miljoner euro vinst för år 2015. Hur är det möjligt? Bäst att dra till Vasa för att försöka förstå.

Mannen på andra sidan bordet fingrar på ett stort kvadratisk brännsårplåster och framhäver entusiastiskt: "Det är en fantastisk uppfinning."

Med hjälp av cellulosasvampen i plåstret ska sårömråden med tredje klassens brännskador snabbare bli redo för hudtransplantationer.

Nej, vi har inte tappat bort oss. Vi är på tredje våningen på Sandögatan i Vasa, dvs. *Vasabladets* redaktion. Och mannen är HSS Medias VD **Svante Wahlbeck**.

Efter 30 år som biokemist både på egen firma och större internationella företag är plåstret – en

egen innovation – en av de konkreta minnena som blivit kvar där i VD-väskan.

FRÅN BRÄNNÅRSPLÅSTER till journalistik... Inte konstigt att ganska många på redaktionen höjde på ögonbrynen när den nya chefen presenterades.

"Själv blev jag förvånad över hur konservativ mediebranschen kan vara och hur vissa områden är tabubelagda. Detta att beakta kundens – läsarnas – behov verkade vara något helt nytt. Istället handlade det mesta om hur journalisterna tror att ett publicistiskt bolag ska agera."

Redan på andra dagen på jobbet, säger Wahlbeck, fick han höra

att VD:n inte har något att skaffa på redaktionen, senast då förstod han att journalisternas integritet är stenhård. Och att en VD inte ska blanda sig i det journalistiska.

Men Wahlbeck hade sin vision klar. Det skulle bli förändring över hela linjen. Om man försöker sammanfatta lärorna blir det ungefär så här:

- a) en tidning är ett affärsbolag som inte ska gå med förlust.
- b) alla anställda har ansvar för att vända på skutan
- c) ett plusresultat innebär att tidningarna kan satsa på journalistik. Ett minusresultat innebär att tidningarna måste skära i journalistiken.
- d) alla onödiga satsningar och

rutinmässiga kostnader som ackumulerats under 160 år ska bort.
e) vi ska lyssna på våra kunder. Vad vill de ha?

"Och så insåg jag att våra läsare var mer digitala än vår personal. Också det måste vi ändra på."

MEN DET DÄR plusset. Varifrån kommer det? Året innan, 2014, gick koncernen en miljon på minus. I efterspelet av den mörka hösten 2014 fick fjorton personer därför sparken, varav åtta journalister. Det satte oundvikligen djupa spår i arbetsgemenskapen, men gav för år 2015 en inbesparing på 600 000 euro. Men då kvarstår ändå en lika stor summa för att förklara skillnaden mellan 2014 och 2015.

Varifrån kommer den?

Wahlbeck presenterar en lång lista: Vi drog oss ur Tidningen i skolan, vi utlokaliserade prenumerations servicen och bokföreläsnings tjänsterna, vi slog ihop kund servicen i Karleby med finska konkurrenten, vi slopade stödannonser i till exempel lokalförningars årsberättelser, vi nästan fördubblade prenumerationsavgifterna för de helt olönsamma utlandsprenumeranterna och vi sålde *Pietarsaaren Sanomat*. Samtidigt satsade vi på advertorialservice för annonsörerna, vi startade bloggportalen *Seven Days...* och vi startade en ny papperstidning.

Du läste rätt. Sedan december 2015 utkommer tvåspråkiga gratis-tidningen *Jeppis Weekly*, som delas ut varje torsdag till samtliga hushåll i Jakobstad som inte får *Österbottens Tidning*. Materialet består av nytt frilansmaterial på svenska och finska samt lokala annonser.

Inte nog med det. Tidningen delas ut av koncernens eget distributionsbolag som man grundat eftersom Postens taxor har skenat iväg. Nu har det egna bolaget dessutom ansökt om postkoncession av staten, för att gardera sig inför framtiden. Vem vet, en dag kanske HSS-koncernen delar ut vanliga brev också.

Efter tre månader går *Jeppis Weekly*, enligt Wahlbeck, på plusminus noll, men målet är att projektet ska bli "klart vinstbringande" och bidra till koncernens budgeterade vinst för år 2016.

Seven Days – som byggts upp kring ett stort antal bloggare och krönikörer – bygger på andra premisser, det är digitalt och målgrup-

pen är en helt annan. Hela idén har från början varit att generera intäkter.

"Och bra har det gått, vi har fått annonsörer vi aldrig haft förut, som till exempel kläder för unga kvinnor. Men grälet vi hade med en del av redaktionen om advertorials och *Seven Days* var helt onödigt. Står det tydligt att något är en annons så är det en annons."

Enligt Wahlbeck kan advertorials ändå aldrig bli riktigt stort, men allt handlar om många bäckar små. Och förmågan att snabbt byta kurs om något inte funkar.

"Det gick inte många veckor från att jag bestämde att vi startar *Jeppis Weekly* tills första numret utkom. Jämför det med planeringsarbetet att övergå till tabloid som tog tre år."

EN ANNAN REFORM handlar om hur priser presenteras. Prenumerationer kan i dag betalas per månad, precis som Netflix, telefonabonnemang och Spotify – kunder behöver med andra ord inte förbinda sig ett år i taget.

Kombinera det med relativt tydliga prenumerationsalternativ – Surf, Digital, Weekend och Total – och resultatet blir överraskande: Upplagan för papperstidningen gick ner med över sex procent, men de totala prenumerationsintäkterna ökade samtidigt med 150 000 euro.

"Våra pappersprenumerationer är i dag lönsamma för oss", säger Wahlbeck stolt.

Men samtidigt minskade annonsintäkterna i pappret kraftigt och man tappade en halv miljon där, vilket i sin tur i viss mån kompenserades av att den digitala annonseringen ökade.

"Vår strategi är att den digitala annonseringen på två-tre år fullt ut ska kompensera för bortfallet från papperstidningen."

När vi sitter i nästan tre timmar och jag lyssnar på Svante Wahlbeck bygger jag upp en bild av en man som har koll på kostnader och intäkter, som vet vad han vill, och som lyckats med något häpnadsväckande: att år 2016 få finlands-svensk journalistik lönsam. Men viktigare än så är mantrat som han upprepar till höger och vänster:

"Vi ska inte skylla på googleannonsering eller på Yle eller på *Pohjalainen*. Vi ska bara ta fullt ansvar för det vi producerar och för vårt

Våra pappersprenumerationer är i dag lönsamma för oss.

Svante Wahlbeck, VD, HSS Media

HSS MEDIA

● Ger ut Syd-Österbotten (som är den mest lönsamma tidningen), *Vasabladet* och *Österbottens Tidning*.

● 131 anställda (14 personer sades upp år 2014).

● *Vasabladet* fyller 160 år i år. Med prenumerationspaketet Total får man tillgång till det digitala arkivet med tidningar från år 1856 och framåt.

● Mediekoncernens omsättning är ca 18 miljoner (2015). Drygt hälften av intäkterna kommer från prenumerationer, den andra hälften från annonser.

● Digital annonsering står för ungefär fem procent av annonsintäkterna.

● Vinst år 2015: 1,2 miljoner euro. Förlust år 2014: ca 1 miljon euro.

eget resultat."

MEN VAD SÄGER då journalisterna? *Vasabladets* nya chefredaktör **Niklas Nyberg** – som är underställd VD:n – har sin vision klar:

"Nyheter är det vi satsar på. Vi har skurit ner på feature som resor, inredning och mat, och fokuserar på det som ingen annan har: lokalbevakning. Vi har jobbat hårt på att få tillbaka den där nyhetspulsen på redaktionerna. Vi ska hitta nyheter och äga nyheterna."

Men vad ska då koncernen göra med sitt plus? Dela ut avkastning till ägarerna? Kvittera det mot förlusten år 2014?

Nej. Styrelsen och VD:n säger: Vi ska satsa på journalistiken. Och då låter ju chefredaktören Nyberg, förstärkt nog, synnerligen ivrig:

"Bara klarsignal till nyanställningar ges vill jag möjliggöra för en eller två nyhetsreportrar, nya eller någon av de som vi redan har i huset, att på heltid jobba som grävande journalister. Vi måste också bli bättre på att analysera och förutse de digitala besökarnas beteende, så där krävs också förstärkning."

Lotta Lappinen är koncernens redaktionella huvudförtroende-man. Hon sticker inte under stol med att alla samarbetsförhandlingar som förts de senaste åren allvarligt har rubbat stämningen på redaktionerna. Men nu börjar man så småningom ha repat sig.

"Vi har hittat styrfarten igen. Och nu hoppas vi verkligen att det goda resultatet ska ge oss arbetsro. Vi begriper ändå alla att vi måste förändras snabbt för att hänga med i utvecklingen."

Hon understöder fokuseringen på nyheter och satsningen på det digitala.

"Med all populism som florerar behövs en kunnig journalistkår. Och som någon sade: varför ska vi skämmas för att vi kan vårt yrke bättre än personer som inte är journalister?"

Så när jag sitter i IC-tåget på väg hem till Helsingfors, efter en hel dag på *Vasabladet*, tittar jag länge ut genom tågfönstret och kan inte släppa frågorna som snurrar i mitt huvud:

Är HSS Media något stort på spåret?

Har de hittat formeln för hur god finlandssvensk journalistik kan bli lönsam? ●

LINA LAURENT • lina.laurent@wintermedia.fi SKRIBENTEN ÄR FRILANSJOURNALIST FRÅN HELSINGFORS OCH KURU.

Vem ska skyddas mot sig själv?

Nano, 20 år, sitter uppkruken i en vit säng. På huvudet har hon två lurviga svarta öron och runt halsen är en blå bjällra fäst i ett halsband. Nano säger att hon är en katt. I inslaget som följer får vi se Nano och journalisten **Silje Ese** promenera utanför Oslo Centralstation. Silje Ese frågar om fördelarna med att vara katt. Nano berättar om hur hon ser bättre i mörker än i ljus och att hon uppfattar vissa ljud starkt. Nano fräser åt en hund som går förbi och kameran fokuserar på den långa vita svansen som sticker fram under den svarta vinterkappan.

När NRK P3:s program *Verdens Rikaste Land* i slutet av januari släppte den 3,5 minuter långa videon om Nano lät reaktionerna inte vänta på sig. Nano blev viral. I dag har videon visats 4,8 miljoner gånger och på programmet Facebooksida finns över 93 000 kommentarer om Nano.

I början av mars tog NRK:s tillsynsmyndighet Kringkastningsrådet upp inslaget om Nano till behandling eftersom det riktats flera klagomål mot det. Många var kritiska till att ingen i det ursprungliga inslaget ifrågasatte Nanos konstaterande om att hon är född i fel art. Majoriteten av klagomålen handlade ändå, enligt norska

Journalisten, om att Nano borde ha skyddats mot sig själv – flera antydde att hon är psykiskt sjuk.

”Skulle jag se henne på stan, med svansen skymtande under kappan, hade jag definitivt velat höra hennes berättelse.

JOURNALISTER ska lyfta fram stora sammanhang, men också enskilda individer. Men var går gränsen för vem eller vad som kan uppmärksammas eller för vems röst som får höras? Diskussionen är på inget sätt ny. Vi har fört och för den kontinuerligt i samband med kontroversiella teman, speciellt sådana som ifrågasätter etablerad vetenskaplig forskning. Hur presenteras människor som till exempel tror på änglar och änglavård, astrologi eller som jagar spöken? En del områden är mer tabubelagda än andra och avvägningar görs hela tiden. Det är det journalistik handlar om, om att välja och välja bort.

Skulle jag se Nano på stan, med svansen skymtande under kappan, hade jag definitivt velat höra hennes berättelse. Proble-

met blir kanske det enskilda klippet på Youtube som lever sitt eget liv. I det kommer sammanhanget inte fram – att inslaget gjorts i en serie som under ett år följer unga människor i Oslo centrum. Ifall man känner till kontexten och programformatet kan det vara lättare att förstå varför reportern inte grillar Nano och efterlyser vetenskapliga bevis.

GÅR MAN IN för att skydda människor mot sig själva omyndig-förklarar man dem. Det är mer än problematiskt och det konstaterade också Kringkastningsrådets ordförande **Per Edgar Kokkvold**. Enligt norska *Journalisten* är saken nu officiellt avklarad. Kringkastningsrådet gav inget uttalande (det gör det sällan i enskilda fall) och saken kommer inte heller att tas upp i Pressens Faglige Utvalg, den norska motsvarigheten till Opinionsnämnden för massmedier. Där behandlas inslaget inte eftersom Nano inte gett sitt samtycke. Hon är nöjd både med reportaget och med uppföljningen.

Vi ska fortsätta vara nyfikna och öppna. Vi ska problematisera oss själva och det som upplevs som normalt. Vi ska förklara sammanhang och ifrågasätta men vi behöver inte automatiskt skydda individer mot sig själva bara för att de lever ett liv som bryter mot normerna.

STIFTELSENA RÄDDAR NYHETSSOMMAREN

Den efterlängtnade semestern närmar sig för mediehusens reportrar och fotografer. Nu väntar nyhetsredaktionerna spånt på besked om vilka blivande journalister som kommer att hålla ställningarna i år.

”Intresset för praktikstipendierna är ungefär som tidigare år. En del av de som beviljas stipendiet väljer att inte ta emot det och då delas det ut till den som står näst i tur”, säger **Annika Pråhl** på Svenska Kulturfonden, som tillsammans med Konstsfundamentet ger stipendier till journaliststuderanden för sommarpraktik på samtliga finlandssvenska dagstidningar.

Även Harry Schaumans Stiftelse erbjuder finansiering för ett halvdussin sommarpraktikplatser på HSS Medias tidningar.

”Utan stiftelsefinansieringen skulle det vara kris inför den här sommarren. Antalet platser har minskat drastiskt under de senaste fem åren och utan stipendium är det numera svårt att få sommarjobb på redaktionerna”, säger **Ari Nykvist**, universitetslärare på ÅA.

Han ser också en ny trend där redaktioner tar in sommarvikarier från Sverige, där det råder stor brist på praktikplatser.

”Konkurrensen om de få platser som finns blir ännu hårdare när det finns erfarna reportrar från Sverige tillgängliga.”

På *Åbo Underrättelsers* redaktion siktar **Pär Landor** på att få in fem sommarvikarier, varav tre stipendiater. Landor ser stiftelsernas stöd för sommarpraktik som ett otroligt viktigt tillskott under rådande ekonomiska omständigheter. Han är ändå ambivalent i rekryteringen.

”Varje praktikant är ny hos oss och därför är det svårt att veta hur stort ansvar var och en är beredd att ta. Förr kunde man ta in också någon som saknade journalistutbildning, men hade andra kompetenser. Det bekymrar mig att rörelsemånen blivit så liten att man måste satsa enbart på säkra kort.”

Han förväntar sig att varje sommarjobbare ska behärska allt inom print och det mesta inom webb.

”ÅU står inför sin första sommar som sjudagarstidning, vilket gör det speciellt viktigt att hitta kompetenta sommarjobbare.”

Johan Svenlin

etiikka

Väärin oikaistu!

MARJA HONKONEN, TEKSTI • ANNA-KAISA JORMANAINEN, KUVITUS

Iso virhe, pieni oikaisu. Ei näin. Journalistin ohje 20 vaatii suhteutamaan korjauksen huomioarvon virheen vakavuuteen.

Kolmentuhannen merkin juttu, sadan merkin oikaisu. Jos tässä *Journalistin ohjetta 20* käsittelevässä jutussa olisi virhe, se oikaistaisiin otsikottomana pätjänä sivun alareunassa.

Onko se oikein vain väärin?

”Jos kyseessä on detajli, riittää perinteinen oikaisu. Jos virheitä on useita tai koko uutinen on väärin, se pitää korjata uudella uutisella”, Julkisen sanan neuvoston puheenjohtaja **Elina Grundström** sanoo.

Journalistin ohjeet ovat vuodesta 2014 asti edellyttäneet, että korjauksen huomioarvo on suhteessa virheen vakavuuteen.

”Jos koko uutinen on väärin, se pitää korjata uudella uutisella.”

Elina Grundström, Julkisen sanan neuvoston puheenjohtaja

Uutta kohtaa JSN on käsitellyt toistaiseksi vain kerran. *Helsingin Sanomat* sai marraskuussa 2015 langettavan päätöksen jutusta, jonka puolen sivun karttakuvituksessa Suomi oli merkitty kommunistien valtaamaksi toisen maailmansodan lopussa. Kartan virhe oikaistiin lehdessä sanallisesti. Verkossa julkaistiin korjattu kartta ja hie- man pidempi oikaisu.

Neuvostolle tämä ei riittänyt: päätöksen mukaan korjattu kartta olisi pitänyt julkaista myös lehdessä kokonaan tai osittain.

Kanteluvastauksessaan *Helsingin Sanomat* ilmoitti, että oikaisu tehtiin silloisen käytännön mukaan. Vastaava päätoimittaja **Kaius Niemi** kertoo, että ennakkota-

pauksen myötä käytäntöä on päivitetty.

Suoraan hän ei vastaa siihen, julkaistaanko jokainen virheellinen karttakuva tai graafi jatkossa uusiksi lehdessä. Kutakin oikaisua tarkastellaan suhteessa virheen merkittävyyteen.

”*Journalistin ohjeet* ja JSN:n julkilausumat ovat meidän ohje- nuorat oikaisujen tekemisessä”, Niemi toteaa.

VIRHEEN KORJAUS on ollut viime vuosina yksi kantelijoiden neljästä suosikista. Siihen vedottiin pääasi- allisena perusteena noin 40 kante- lussa vuosina 2014 ja 2015.

Alkuvuonna 2016 kanteluita vir- heen korjauksesta on tullut JSN:n pääsihteerin **Ilkka Vääntisen** mu- kaan tusina. Muita yleisiä kantelun aiheita ovat piilomainonta, yksityi- syyden suoja ja oma kannanotto.

Virheen korjaamiseen liittyviä langettavia päätöksiä JSN jakoi vii- me vuonna 16 kappaletta.

Osia langettavista voitaisiin vält- tää Elina Grundströmin mukaan sillä, etteivät oikaisupyynnöt jäisi toimituksissa huomaamatta.

Joskus asiallisen oikaisupyynnön nielee toimituksen yleispalaute- osoite. Joskus oikaisupyynnö on piilotettu pitkään purnausviestiin, jota toimittaja ei jaksa lukea lop- puun. Seuraavaksi yhteyttä ottaa- kin JSN.

JO20 kehottaa tekemään ylei- sölle selväksi oikaisuperiaatteet, mutta niin tekee harva viestin. Grundström myöntää, että tämä osuus ohjetta on enemmän ”toive- osastolla”.

”Se on kuitenkin asia, jota yleisö tällä hetkellä kaipaisi.”

RADIOSSA JA TELEVISIOSSA oikaisuja tulee vastaan lehtiä harvemmin. Yle Uutisten vastaavan päätoimit- tajan **Atte Jääskeläisen** mukaan se johtuu välineiden luonteesta: haas- tateltavia siteerataan omalla äänel- län ja eksaktisti niin kuin he ovat

JOURNALISTIN OHJE 20

Olenainen asiavirhe on korjattava viipymättä ja niin, että se tavoittaa mah- dollisimman kattavasti vir- heellistä tietoa saaneen ylei- sön. Korjaus on julkaistava

sekä tiedotusvälineen toimituksellisilla verkkosi- vuilla että julkaisussa tai kanavassa, jossa virhe on alun perin ollut.

Korjauksen huomioarvo on suhteutettava virheen vakavuuteen. Jos jutussa on useita asiavirheitä tai jos virheestä voi aiheutua suurta vahinkoa, toimi- tuksen tulee julkaista uusi juttu, jossa virheellinen tieto yksilöidään ja korjataan.

Verkossa olennaisen virheen korjaamiseksi ei riit- tä virheellisen tiedon tai jutun poistaminen, vaan yleisölle on kerrottava virheestä sekä miten ja mil- loin se on korjattu.

Tiedotusvälineen on suotavaa tehdä yleisölle sel- väksi ne käytännöt ja periaatteet, joiden mukaan se korjaa virheensä.

haastattelussa sanoneet.

”Se traditio on siirtynyt myös verkkoon”, Jääskeläinen kertoo.

Toisaalta televisiouutisen tyylilaji on lehtiartikkeliä yleistävämpi. Muutaman minuutin insertissä on vähemmän yksityiskohtia, joita oikoa.

JSN:n Grundströmin mielestä sähköiset välineet ovat perinteises- ti suhtautuneet oikaisuihin lehtiä nihkeämmin. Nykyisin uutislähe- tyksessä korjataan virheitä osin saman lähetyksen aikana, hän kiittelee.

Eniten taitoa vaatii tarttua asia- virheisiin suorassa lähetyksessä tehtävissä haastatteluissa. Niissä ollaan tiukkojen jatkokysymysten ja hyvän taustatyön varassa.

”Hankala aihe vaatii hankalan toimittajan”, Grundström sanoo. ●

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI KÄSITTELEE JOURNALISTIN OHJEITA, JOTKA OVAT AJANKOHTAISIA TAI MUU- TEN KIINNOSTAVIA.

anna hyvän kiertää

Yli rajojen. Pekka Juntti työskentelee Torniossa mutta asuu Haaparannassa Ruotsin puolella. Hän haluaa kirjoittaa välillä hauskesti, välillä tylästi ja välillä pelkkää asiaa, joskus myös murteella. Rohkeuden suorapuheisuuteen hän arvelee kumpuavan juuristaan. "Vai oletko joskus nähnyt esimerkiksi länsilappilaisen urheilijan, joka ei sano mitään ajattelee televisiossa?"

PEKKA JUNTTI, 35

● Toimittaja Pohjolan Sanomien ja Lapin Kansan Loppo-viikonvaihtoliitteessä.

● Työskennellyt aiemmin Alma Median ja muutamien muiden maakuntalehtien yhteisessä viikonvaihdetoimistuksessa.

● Voitti Bonnierin Journalistipalkinnon vuonna 2013 Yleisön suosikki-kategoriassa. Ehdolla Sanomalehtien liiton Vuoden parhaat -kilpailun feature-kategoriassa vuonna 2014.

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIAANTAMAAN LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIESTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

SARA RIGATELLIN
VALINTA

Ylen ajankohtais- ja featuretoimituksen toimittaja **Sara Rigatelli** valitsi esiteltäväksi *Pohjolan Sanomien* ja *Lapin Kansan* viikonvaihdeliitteen toimittajan **Pekka Juntin** kolumnit.

"Viime syksynä somekuplani puhkaisi *Pakolaisista – rehellisesti*. Se jätti jäljen suorapuheisuudellaan ja erilaisella otteellaan. Tammikuussa silmiin sattui *Odinin soturit uhkasivat minua*.

Viimeksi luin Juntin hervottoman blogikirjoituksen *Tolokun immeisen toiveet*. Se on mainiota kieltä, kunnon Lapin nuottia! Olen itsekin aloittanut urani *Lapin Kansasta* ja tiedän, kuinka paljon siellä paiskitaan töitä, joita harvemmin täällä pääkaupungin 'latte-ajattelijoiden' keskuudessa noteerataan."

Ilman sordiinoa

NINA ERHO, TEKSTI • JYRKI NIKKILÄ, KUVA

"Kun pakolaisia alkoi syksyllä tulla tänne Tornioon ja keskustelu meni hulluksi koko Suomessa, asiaan piti muodostaa omakin suhde. Sitä mietittyäni halusin kirjoittaa hämmennyksestäni ihan suoraan. Ilman sordiinoa ja yritystä olla parempi kuin onkaan", sanoo *Pohjolan Sanomien* ja *Lapin Kansan* viikonloppuliitteen toimittaja **Pekka Juntti**.

"Uutispäällikkö ei oikein lämmennyt idealle vaan sanoi, että keskitytään me paikalliseen, kun Lännen Mediasta tulee yleistä analyysia. Kimmastuin vähän ja sanoin, että ikkunasta katsottuna aihe kyllä vaikuttaa paikalliselta. Sitten olin taas yhtenä perjantaina valmis viikoittaisen repparini kanssa ja päätin, että nyt kyllä hakkaan sen kolumnin kasaan. Syntyi *Pakolaisista – rehellisesti*. Pyysin verkkotuottajaa lukemaan tekstin, ja sitten löimme sen nettiin.

Kotiin ajellessani mietin, että mitähän tuli taas tehtyä. Virheitä en enää yhdeksän toimittajavuoden jälkeen pelkää, ne voi korjata, mutta tyhmältä ja naiivilta ei kukaan halua näyttää.

Hirveintä olisi, jos lukijat ajattelisivat, että siellä se on kuplassaan eikä enää tiedä, mitä arkielämässä tapahtuu. Toisaalta ahdistus kertoo tekstin merkityksestä. Siitä tietää tehneensä enemmän kuin 'käyneensä töissä'.

Oli hauskaa, että teksti, jonka ei pitänyt syntyä, löi kaikki verkkoennätyksemme. Palautteyöryn mukaan moni koki sen kuvanneen ja selvittäneen ajatuksiaan. Ehkä mielipidekirjoitus tai kolumni onkin parhaimmillaan, kun se tarjoaa myös vastauksia, ei pelkkää ärtymystä.

Kolumnin päätelmä oli, että jos kohtelemme tulijoita rehdisti ja annamme heille mahdollisuuden, iso osa käyttää sen hyvin. Näin ajattelen edelleen, mutta muutoin puhe pakolaiskeskustelun kahdesta ääripäästä eli hetkessä. Nyt on vain yksi ääripää, jonka puhe ja teot raaistuvat koko ajan. Niitä, jotka hyväksyivät maahanmuuttoasioissa aivan kaiken, ei tunnu enää olevan. Silti rasmin ja ihmisarvon kunnioituksen välissä ei ole mitään välitilaa. Tästä kirjoitin helmikuussa *Tolokun immeisen toiveissa*."

KESKUSTELUYHTEYTTÄ
ETSIMÄSSÄ

"Journalismissa haetaan usein vastakkainasettelua. Yhtä lailla keskusteluyhteyden hakeminen voisi kuulua journalismiin", sanoo *Helsingin Sanomien* toimittaja **Satu Vasantola**.

Vasantola on mukana Tampereen yliopiston tutkimuskeskus Cometin sovittejournalismihankkeessa. Hanke järjestää tänä vuonna Helsingissä ja Oulussa useita työpajoja, joissa toimittajat, moderaattorit ja tutkijat kehittävät tapoja sovittelemaan journalismiin.

Vasantola on taustaltaan terveystoimittaja, mutta viime syksystä lähtien hän on kirjoittanut paljon maahanmuutosta. Vasantolasta sovittelevuus ei tarkoita sitä, että kaikki mielipiteet pitäisi hyväksyä.

"Rasismia ei voi hyväksyä, eikä ihmisoikeuksista

voi lähteä neuvottelemaan. Silti toimittaja voi yrittää ymmärtää, mistä rasistiset mielipiteet kumpuavat."

Vasantola kirjoitti helmikuussa jutun tapaamisestaan hänelle vihapostia lähettäneen miehen kanssa. Kohtaaminen ei juuri lähentänyt heidän mielipiteitään, mutta osoitti silti, että asiallinen keskustelu on mahdollista.

Janne Salomaa

SOVITTELUJOURNALISMI-TYÖPAJA
ILMOITTAUTUMINEN 31.3. MENNESSÄ
MIKKO.HAUTAKANGAS@UTA.FI.

UUSI KONTAKTI
YLEISÖN KANSSA

Haaga-Helian Journalismiseminaarissa puhutaan konstruktivisesta journalismista. Käsite tarkoittaa tietoista pyrkimystä nostaa konfliktien ja draaman vastapainoksi esiin hyviä asioita ja ratkaisuja.

Tapausesimerkkejä etsiään koulutusohjelmajohtaja

Anne Leppäjarvi oivalsi, että myös ongelmista voi kirjoittaa toisin.

"Esimerkiksi vanhusten hoitojuttuun ei haetakaan keissii siitä, mikä ongelma on toimittajan mielestä vaan kysytään yleisöltä kokemuksia ja tehdään journalistiset ratkaisut siltä pohjalta."

Parhaimmillaan tuloksena on juttuja, joiden lukijat kokevat kertovan juuri siitä mistä pitää ja jotka saavat aikaan toimintaa ongelmien korjaamiseksi.

"Sellainen journalismi saa tekijänsä tuntemaan itsensä tarpeelliseksi ja yleisön luotamaan siihen, että vuoro-vaikutus toimittajien kanssa kannattaa. Että emme aina tongi jotain inhottavaa, vaan haluamme parantaa osaltamme maailmaa."

Nina Erho

HAAGA-HELIAN
JOURNALISISEMINAARI
12. TOUKOKUUTA KELLO 12–17.30.
ILMOITTAUTUMINEN HAAGA-HELIA.FI

VESA HEIKKINEN vesa.pekka.heikkinen@luukku.com
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

Mitä kävi?

Mitä kävi **Uma Thurmanille?** Mitä kävi, kun Playboy-malli meni tankkaamaan? Aina sattuu ja tapahtuu. Olen pannut merkkille, että toisinaan myös käy kaikenlaista. Jos näistä käymisistä kerrotaan lehdissä, yleensä jollekulle on käynyt kalpaten. Huonosti käyminen käy hyvin uutiseksi.

Sekä *Kielitoimiston sanakirjassa* että *Suomen murteiden sanakirjassa* mainitaan käydä-verbin yhdeksi merkitykseksi sattuminen tai tapahtuminen. Esimerkiksi Lohjalta on merkitty muistiin tällainen lausahdus: "Hyvä ettei hullummin käiny, maa jäi vaik lato paloi."

Alkujaan kävelemistä tarkoittanut käydä-verbi on siis kansan kielessä käynyt moniin tehtäviin, myös tähän. Mutta miksi ihmeessä kirjoitetaan "mitä kävi" eikä "miten kävi" tai "kuinka kävi"? Johtuisiko tämä siitä, että käymisen ajatellaan olevan tapahtumista? Kirjoitammehan myös "mitä tapahtui". Olisiko enkullakin vaikutusta: "What happened?"

Vaikuttaa siltä, että "mitä kävi" -kysymys on tätä nykyä muotia erityisesti puheessa. Tähän viittaisi sekin, että lehtijutuissa sitä tapaa enimmäkseen haastateltavien sitaateissa.

Toki esimerkkejä tulee vastaan muualtakin. Uma- ja Playboy-lauseeni ovat iltapäivälehtien otsikoita.

Puheesta ja kirjoituksen sitaateista "mitä kävi" todennäköisesti valuu vähitellen muuhunkin kirjoitettuun kieleen. Tässä pari tuoretta esimerkkiä: "Mitä kävi, kun kadut suunniteltiin autojen sijaan ihmisille?" (*Tekniikka & Talous*, 24. helmikuuta.) "Mitä kävi, kun muoti levisi kaikkialle?" (*Image*, 2. maaliskuuta.)

Parinkymmenen vuoden kuluttua ihmettelimme porukalla, mitä oikein kävi tapahtui-verbille. Tai ehkä käymmekin kummastelemaan sitä, miksi joku vanha pieru kyselee, mitä tapahtui ah niin kauniille ja virheettömälle suomallemme.

Nyt numeroita murskaamaan!

Mikä siinä on, kun numerot eivät maistu toimittajille? Jyväskylän yliopistossa työskentelevä tutkija **Heikki Kuutti**, toinen 11. maaliskuuta julkaistun *Datajournalismin työkäytännöt*-kirjan tekijöistä, löytää datajournalismin vähyydelle Suomessa kaksi syytä.

Yksi: Toimittajilta ja esimiehiltä puuttuu osaamista. Datajournalismi on jämähtänyt muutaman innostuneen "nörtin" jutuksi. Päälliköt taas tuntevat vastuunsa sisällöistä epämieliseksi, jos eivät käsitä niiden syntytapaa.

"Jos ei ymmärrä, ei osaa vaatia", Kuutti summaa.

Kaksi: Datajournalismin lisääntyminen edellyttäisi lisää dataa. Julkiset tietovarannot kuitenkin taipuvat Kuutin mukaan huonosti kokonaan avoimiksi. Tarvittaisiin viranomaisilta tahtoa ja rahaa.

Jo avatusta datasta löytyisi tosin myös juttuaiheita. Kuutti vinkkaa tut-

kimaan esimerkiksi Helsingin kaupungin hankintoja. Hän toivoisi näkevänsä enemmän tutkivia datajuttuja – sellaisia, joissa sirpaleisesta tiedosta löydetään suurempia linjoja.

"Datajournalismi on vain yksi metodi tehdä juttuja", Kuutti muistuttaa.

Marja Honkonen

TURO USKALI & HEIKKI KUUTTI:
DATAJOURNALISMIN TYÖKÄYTÄNNÖT
VASTAPAINO 2016

uusiin tehtäviin

KUKA?

Heikki Vasamies, 53, on aloittanut *Suomen Luonnon* päätoimittajana. Hän seuraa tehtävässä sitä vuodesta 1989 hoitanutta **Jorma Laurilaa**. Toimittajan urallaan Vasamies on tehnyt Ylelle ja yksityisille tuotantoyhtiöille tv- ja radio-ohjelmia, kuten *Luontoiltaa*, *Ekoistia*, *Ympäristöuutisia* ja dokumentteja. Viime vuodet hän on tehnyt päätyökseen markkinointia Design House Scandinavia DHS-konsernissa.

Luontosuhdetta vahvistamaan

Miltä tuntuu ryhtyä tehtävään, jota edeltäjä on hoitanut lähes 30 vuotta?

Oikein mukavalta, koska lehti on erinomaisessa kunnossa ja sillä on hyvin tyytyväiset lukijat. Toki on haaste pysyä aallonharjalla, mutta hyvä tiimi ja konsepti auttavat pitämään laadun tasaisena.

Aiotko uudistaa lehteä?

Nykyään pitää uudistaa entistä nopeammassa tahdissa. Suunnitteleme jo seuraavaa ulkonäköversiota sekä printissä että netissä.

Mitä ajattelet printin ja verkon suhteesta?

Suomen Luonnon painopiste on aina ollut printissä, mutta kyllä se keikkaa myös netin puolelle. Lukijakunnan väijäämätön sukupolvenvaihdos johtaa siihen, että nettiä pitää koko ajan vahvistaa.

Olet viime vuodet työskennellyt markkinoinnin parissa. Miksi palaat journalismiin?

Olen tehnyt toimittajan töitä pitkään, freelancerina myös sinä aikana, kun tein päätyökseksi markkinointia. Työ luonnon hyväksi on tärkeää, ja *Suomen Luonnon*ssa kokemukseni tulee hyödyksi

siinä. Lehdelle markkinointikokemus on hyödyksi, koska tehty sisältö pitää myös markkinoida, ja välineitä ja kanavia siihen on koko ajan enemmän.

”Uskoa ei pidä lannistaa vaan kertoa myös onnistumisista.

Mitä haluat päätoimittajana saavuttaa lehden suhteen?

Luontoon ja ympäristöön kohdistuvat uhat on pidettävä keskustelussa, mutta uskoa ei pidä lannistaa vaan kertoa myös onnistumisista. Uudella *Muutos*-verkkolehdeillä hokuttelemme tutkijoita mukaan julkiseen keskusteluun.

Mitä haluat saavuttaa luontoasioissa liittyen esimerkiksi poliittisiin ratkaisuihin?

Suomen Luonnonsuojeluliitossa muut tahot keskittyvät enemmän poliittiseen puoleen. Me kyllä osallistumme ja raportoimme ajankohtaiset poliittiset keskustelun aiheet ja vaikuttamme sitä kautta. Ensijai-

sesti *Suomen Luonto* on kuitenkin lukijoille suunnattu aikakauslehti, joka vahvistaa heidän luontosuhdettaan. Sen rakentaminen tulevillekin sukupolville on tärkeää.

Luonnossa tapahtuu ei-toivottuja muutoksia. Mistä lehteen löytyy iloa?

Vaikka suojelutyön tulokista. Esimerkiksi Itämeren suojelussa on huomattu, että isokin laiva kääntyy pikku hiljaa, kun riittävän isot joukot ajavat asiaa.

Tyypillinen *Suomen Luonnon* lukija on hyvätuloinen yli 35-vuotias. Miten ne muut tavoitetaan?

Nuoria tavoitteleme somekanavilla ja muokkaamalla juttutyyppejä netissä. Tarkoitus on lisätä blogituentoa sekä lifestyle- ja terveysasiaa.

Harrastat ja teet työksesi luontoasioita. Mikä muu kiinnostaa?

Intohimojani on myös sulkapallo. Perheen kanssa viettän paljon aikaa, mutta nekin tekemiset liittyvät usein luontoon. Esimerkiksi matkakohteiksi tulee valittua luontokohteita.

Nina Erho

SATTUU TAPAHTUU

Toimittajan ja tiedottajan ero

Joskus törmää johonkin hännystelijään, joka kysyy naama auringolla: ”Mitä tiedottaja?”

Tyyppi arvattavasti vinoilee tai on siten täysin tietämätön toimittajan ja tiedottajan välisestä erosta. Itse opin tuntemaan tuon eron aikoinaan käytännön kautta.

Oulussa haiese aina, mutta 1980-luvun alussa haisi oikein hyvästi pahalta. Kun Oulu Oy vielä suolasi kaikki heinäpääläisten autot, päätoimittaja **Teuvo Mällinen** kehotti tekemään jutun ilmansaasteiden vaikutuksista.

Kirjoitin saman päivän aikana jutun: Ilmansaasteet tappavat hitaasti.

Hyvä, että olin ehtinyt kotiin, kun ovella tönötti *Kalevan* lähetti, että minun pitää tulla heti päätoimittajan tykö jonkun jutun takia.

Kalevan nurkkahuoneessa kuulin, että otsikko oli liian tömäkkä. Niin oli juttukin. ”Mihin tämä perustuu?”

Kävimme lähteet läpi ja päädyimme löysäämään otsikko: Ilmansaasteet lisäävät sairastumisriskiä. Seuraavana päivänä kävi kutsu oululaisen teollisuuden tykö illalliselle. Asialla olivat kaksi sellutehdasta Oulu Oy ja Toppi-Oy sekä Kemiran lannoitetehtas. Tehtaiden johto uhitteli sisäfileepihvien ja punaviinin lomaan, kuinka kirjoitus pitää heti oikaista.

Päätoimittaja piti tiukasti lehden puolta. Periksi ei annettu tuumaakaan. Tunteiden palo laimeni, mitä enemmän viskisoodaa kaadettiin naamariin. Meikäläisen askista kaivettiin tupakkaa joka välissä.

Kun toinen askikin alkoi loppua, ilmoitin teollisuuspampuille, että nyt loppu ja riitti.

Oulu Oy:n johtaja vinkasi yhtiönsä tiedottajalle, kaivoi ison setelin taskustaan ja sanoi: ”Kipaseppa Dookkunilta kolme askia punasta Malaporua.”

Silloin koin toimittajan ja tiedottajan eron. Kun toimittaja tarvitsee jotakin, tiedottaja kipaisee.

Kari Sankala

KERRO MITÄ SINULLE ON SATTUNUT TYÖTÄ TEHDESSÄ. OTA YHTEYTTÄ TOIMITUKSEEN.

Muuttunut ilmapiiri. Suomessa lähes kymmenen vuotta asunut Ofiul Hasnat on huomannut, että ilmapiiri on kiristynyt turvapaikanhakijoiden määrän kasvaessa. "Suomalaiset eivät ole aggressiivisia, mutta minunkin ihonväriäni kiinnittää nyt enemmän huomiota kuin pari vuotta sitten."

Englanniksi Suomesta

JENNI LEUKUMAAVAARA, TEKSTI • KAISA SIRÉN, KUVA

Bangladeshista Rovaniemelle muuttanut Ofiul Hasnat alkoi tehdä englanninkielistä verkkolehteä, koska ei saanut tarpeeksi tietoa Suomesta.

Toimittaja ja tutkija **Ofiul Hasnat** muutti Rovaniemelle vuonna 2007 tekemään väitöstutkimusta verkkolehtien journalismin luotettavuudesta. Pitkän linjan journalisti turhautui, kun uuden kotimaan uutiset jäivät kielimuurin taakse.

"Päättelin, etten varmasti ole ainoa, jolla on tämä ongelma", kertoo Hasnat, joka on työskennellyt bangladeshilaisissa tiedotusväli-

neissä ja lisäksi avustanut BBC:n ja Reutersin kaltaisia kansainvälisiä medioita.

Verkkolehti *Finland Times* sai siis alkunsa turhautumisesta. Lehti käynnistyi Lapin yliopistossa osana laajempaa mediaprojektia, ja omillaan se on toiminut hieman yli kolme vuotta.

Nettisivuilla käy kuukausittain noin 100 000 lukijaa eri puolilta maailmaa. Verkkolehti julkaisee päivittäin 30–50 uutista, joista enemmistö on STT:lta ja Xinhualta koottu ja käännetty, mutta osa myös avustajien tai Hasnatin itsensä kirjoittamia.

Suomesta englanniksi kirjoitta-

vat myös ainakin *Yle News* sekä *Helsinki Times*.

PÄÄTOIMITTAJA ESITTELEE ylpeänä *Finland Timesin* juhlasivua, jolla muiden muassa ministerit **Alexander Stubb**, **Olli Rehn** ja **Anne Berner** onnittelevat kolmivuotiaista lehteä. Luotettava englanninkielinen uutisointi koetaan entistä tärkeämmäksi nyt, kun Suomeen on tullut paljon ulkomaalaisia.

Stubb antoi vetoapua verkkosivulle jo lehden alkumetreilla: hänen myötämielinen twiittinsä keväällä 2013 moninkertaisti lehden kävijämäärät. Kehuilla ei kuitenkaan elä. Hasnat on sijoittanut leh-

teen melkoisesti omia säästöjään.

"Kolme vuotta olemme rakentaneet uskottavuutta. Uskon, että tänä tai ensi vuonna mainostulot kasvavat niin, että pääsemme voitolle."

Finland Timesilla on myös osakkeita jakamassa taloudellista vastuuta. Päävastuu lehden sisällöstä pysyy Hasnatilla, ja hän uskoo – vastoin mediamarkkinoiden yleisiä tunteita – lehdensä menestyvän ja laajentuvan. Pitää ajatella isosti.

"Meidän pitäisi ajatella globaalimmin, ei vain paikallisesti. Suomessa voisi hyvin olla vähintään viisi englanninkielistä verkkolehteä." ●

kolumni

Ulkoistettu paha

Ole se muutos, jonka haluat maailmassa nähdä. Elämänohje on hyvä, riippumatta siitä, onko sen todella sanonut **Mohandas Gandhi**, vai onko joku vain puhunut hänen nimissään. Se on myös vaikea elämänohje: on aina helpompaa kertoa, että joku muu toimii väärin kuin toimia itse oikein.

Valeiden suosio ja median talousahdinko ovat alamme isoja kysymyksiä. Päätoimittajien sankka joukko julkaisi tovi sitten näkyvän kannanoton ”valemmediaa” vastaan. Julkisuudessa on myös nostettu ahkerasti esiin mediatalojen ankeita tulevaisuudennäkymiä. Syykin on usein selvillä: Yle.

Jos kolumnistille sallitaan kärjisty-

JANNE ZAREFF janne.zareff@yle.fi KIRJOITTAJA ON YLEISRADION TOIMITTAJA.

tys, niin vähän näyttää siltä, että ihmisten väärät käsitykset maailmasta johtuvat huhuja ja valeita levittävistä piensivustoista ja mediatalojen talousahdinko johtuu Ylestä.

Kun näistä päästäisiin eroon, riittäisi media-alalla investointeja ja työpaikkoja, minkä lisäksi ihmiset voisivat taas luottaa siihen, mitä julkisuudessa sanotaan.

Ongelmat johtuvat aina jostain muusta kuin puhujasta itsestään. Se oikea vääräys, joka kaikki ongelmat aiheuttaa, on aina jossain muualla. Pahuus halutaan kiteyttää ja ulkoistaa.

Miten olisi sen myöntäminen, että näkemyksen ja investointien puutteen vuoksi mediatalot putosivat pahasti alansa kehityksen kerkasta? Tai sen, että media-

talojen omat faktantarkistuskäytännöt ovat kauniisti sanottuna heikolla tolalla, eikä suuri osa Suomessa julkaistuista uutisista täytä edes *Journalistin ohjeiden* vaatimuksia (kymmenes kohta, anyone?). Miten olisi aktiivinen ja näkyvä tarttuminen näihin ongelmiin?

Lienee paikallaan sanoa, että esimerkiksi rasististen huhujen levittäminen on toki vastenmielinen ilmiö, jonka rinnastaminen uutistoimintaan olisi täysin älytöntä. Eikä Ylen vaikutus kaupallisiin mediataloihin voi toisaalta olla kritiikin yläpuolella.

Esitetyn kritiikin merkitystä kuitenkin lisäksi molemmissa tapauksissa merkittävästi, jos sitä ryyditettäisiin kertomuksilla siitä, miten mediatalot itse pyrkivät jatkossa täyttämään paremmin tehtävänsä demokratiassa. Miten ne voisivat olla se muutos, jonka luultavasti lähestulkoon kaikki halusivat nähdä?

Det siger deltagerne:

”En inspirerende resa av hög kvalitet. Intressant, brett, effektivt och roligt. Alla nordiska journalister borde få gå en kurs som den här.”
(Finsk deltager 2015)

”Jag njöt, och såg i mig all ny info som en svamp. Lärde mig mycket nytt både om SoMe, EU-apparaten och Island.”
(Svensk deltager 2015)

”Den gode arbeidsmoralen og oppmøtedisiplinen hos de andre deltakerne virket motiverende. Jeg har notert to fulle forelesningshefter, som jeg tar vare på.”
(Norsk deltager 2015)

”Europa og Norden er kommet nærmere. Kurset har gitt meg perspektiv og bredde, og en dypere forståelse for hvor i verden jeg og min avis står. Jeg står nå mer trygt i de større sammenhengene.”
(Norsk deltager 2015)

Aarhus 2016:

Pres på Norden

Journalistit kohtaavat työssään monimutkaisia ilmiöitä, jotka eivät rajoitu vain kotimaahan. Heidän on oltava perillä esimerkiksi pakolaiskriisistä, ilmastonmuutoksesta ja talouden liikkeistä.

Digitaalisten työkalujen avulla voit yhä paremmin perehtyä vallankäyttöön ja raportoida vaikkapa EU:n toimielinten tai Pohjoismaiden neuvoston istunnoista. Lähde mukaan ja kartuta tietojasi Pohjoismaista ja uusista metodeista.

Kurssikieli on ”skandinaviska”.

Suomalaisosallistujille järjestetään ennen kurssin alkua Helsingissä perehdytys tanskan kieleen.

Nordisk Journalistcenter

DANMARKS MEDIE- OG JOURNALISTHØJSKOLE

NJC 2016 – 3 uger i højt tempo

Titel:
Aarhus 2016: Pres på Norden

Sted:
Reykjavik, København og Bruxelles

Tidspunkt:
22. oktober-12. november 2016

Rejseplan:
Primo oktober: Introducerende online-webinar 2 x 2 timer

22.-29. oktober: Reykjavik

29. oktober-4. november: København

4.-12. november: Bruxelles

Pris: 30.000 DKK

TILMELD/ANMÄL SENEST 4. JUNI PÅ WWW.NJC.DK

”Yle-vihaa lietsovat paitsi mediayhtiön ääntä käyttävät terävimmän pään edustajat, myös toimitusten tavallinen tykinruoka.

Ylen ylin ystävä

Noin 34 vuotta kestäneen toimittajan työni tulokset painettiin sanomalehtipaperille. Olin henkeen ja vereen printtimedian miehiä. Olen edelleen.

Olen myös Ylen ylin ystävä. Siksi hävetään havaita, miten taitaviksi ja vastuullisiksi luulemani mediahenkilöt käyttävät ison osan rajallisista kyvyistään Yleisradion kiihdyttämiseen sen sijaan, että kehittäisivät kaikin voimin omia välineitään. Odotaisin toisenlaista itseluottamusta ja oman arvontuntona kuin nyt saa nähdä ja kuulla.

Erityisen järkyttävää on, että Yle-vihaa lietsovat paitsi mediayhtiön ääntä käyttävät te-

rävimmän pään edustajat, myös toimitusten tavallinen tykinruoka. Reilun osansa ilkeilystä saavat myös Ylen toimittajat, kollegat. Ehkä tällä halutaan mielistellä omaa esivaltaa.

Ymmärrän kyllä, joskaan en hyväksy, että Yle-vero kyrsii useita kansalaisia. Nimittäin heitä, jotka tapasivat jopa kehuskella sillä, etteivät milloinkaan maksa tv-lupaa, sittemmin televisiomaksuksi ristittyä vastaanotinlaitteeseen sidottua maksua.

Yle-veroa kannetaan, jotta yhtiö kykenee hoitamaan julkisen palvelun tehtävänsä. Mielestäni Yle hoitaa tonttinsa monipuolisesti ja laadukkaasti, ja niin kauan kuin se

näin tekee, vero on perusteltu.

Pienituloisimmat vapautetaan Yle-verosta, mikä on oikein.

Myös maan hallituksen kynnet näyttävät syyhyävän kohti Ylen kurkkua.

Osoite ja aie on huonosti harkittu. Hallituksen tulisi pikimmiten keskittää media-toimeliaisuutensa lehtien arvonlisäveron poistoon. Sillä olisi mahdollista parantaa tiedotusvälineiden moniarvoisuutta, ei ottamalla Yleisradiolta jotain pois.

Tässä olkoon loivaliikkeisesti luikertele- van mediamaanmatosen (eläk.) näkemys.

Jorma Pihlava

Terveysakatemia

TOIMITAJA, TUNNE TERVEYDENHUOLLON ONGELMAT

Kahdeksas toimittajille tarkoitettu **TERVEYSAKATEMIA** taustoittaa Suomen sosiaali- ja terveysjärjestelmän ja terveydenhuollon ajankohtaisia ongelmia.

TERVEYSAKATEMIA järjestetään Tampereella 12.–13.9. ja 7.–8.11.2016.

Alustajina ja keskustelijoina on huippuasiantuntijoita sosiaali- ja terveysministeriöstä ja sen alaisista laitoksista, julkisesta ja yksityisestä terveydenhuollosta ja Sitrasta.

Sairaanhoitopiirien johtajat ry:n, Lääkäriseura Duodecimin, sosiaali- ja terveysministeriön, Suomen Kuntaliiton, Sitran ja Terveystoimittajat ry:n järjestämä koulutus on ilmainen matkoja ja majoitusta lukuun ottamatta.

Koulutukseen haetaan **26.4.2016 mennessä**.

KYSY PÄÄTOIMITTAJALTASI TAI ESIMIEHELTÄSI

Tiedustelut: koulutuksen johtaja Jouko Isolauri (jouko.isolauri@kpsph.fi) ja aluekoordinaattori Sari Kangas (sari.kangas@duodecim.fi tai 050 350 2401)

Julkisen sanan neuvoston kannatusyhdistys hakee itsenäiseen työskentelyyn pystyvää, yhteistyökykyistä, analyyttistä ja tarkkaa

VALMISTELEVAA SIHTEERIÄ

JSN:n toimistoon Helsingin keskustassa 1.8. alkaen. Tehtävä tarjoaa mielenkiintoisen näköalapaikan median maailmaan.

Neuvostolla on kaksi valmistelevaa sihteeriä. He vastaavat neuvostolle menevien päätösesitysten valmistelusta, kanteluiden käsittelystä ja neuvoston käytännön toiminnasta. Tehtävä edellyttää median monipuolista tuntemusta ja perehtyneisyyttä journalismin etiikkaan. Lisäksi se vaatii erinomaista suomen ja hyvää ruotsin ja englannin kielen taitoa.

Juridiikan tuntemus katsotaan eduksi.

Neuvostossa noudatetaan soveltuvien osin lehdistön työehtosopimusta.

Toimita vapaamuotoinen hakemus, palkkatoive, CV ja mielellään myös jokin tekstinäyte 4.4. mennessä osoitteeseen ilmoittautuminen@jsn.fi.

Lisätietoja tehtävästä:

JSN:n pj. Elina Grundström (050 5410 479)

Lisätietoja Julkisen sanan neuvostosta:

www.jsn.fi

kuolleita

Satamajätkä rupesi lehtimieheksi

Toimittaja **Kari Kyheröinen** kuoli 12. helmikuuta 2016 Lahdessa keuhkosyöpään. Hän oli syntynyt 29.9.1939.

Kotkan nuorten miesten tapaan Kyheröinen yritti satamahommia, mutta jo puolitoista kuukautta häntämiehenä oli liikaa. ”Säkit olivat minulle liian painavia”, hän myönsi rehellisesti.

Kari Kyheröinen teki lähes 40-vuotisen uran sanoma- ja aikakauslehdissä. Ajan ja alan tapaan opinnot Helsingin yliopistossa katkesivat, kun hän sai leipätoita *Ilta-Sanomien* rikostoitimittajana 1963. Sitten kutsui *Pirkka*. 1972 Kari vaihtoi Yhtyneisiin Kuvalehtiin (nykyinen Otavamedia) ja *Seuraan*. *Suomen Kuvalehdessä* hänen erityisalueenaan olivat ulkomaat ja urheilu.

Uudessa Suomessa Kyheröinen piipahti vuodet 1984–1987. Vanha veri veti ja Kari palasi Hieta-lahdenrannasta Länsi-Pasilaan muuttaneeseen Yhtyneisiin. Kut-

sujana oli *SK:n* tuore päätoimittaja **Pekka Hyvärinen**. Eläkkeelle hän jäi 63-vuotiaana **Jouni Flinkkilän** *Seurasta* 2002.

Kyheröinen oli hermoilematon vanhan liiton lehtimies: vaatimaton ja huumorintajuinen. Hän liikkui mielellään ihmisten parissa. Toimittajana hän kiersi Suomen joka kolkkan ja kaikki manteerit Australiaa lukuunottamatta.

Kotkan poika oli suuri demokraatti. Hän ei pelännyt ketään, mutta kunnioitti kaikkia asemaan katsomatta.

Veli-Matti Jusi

KIRJOITTAJA ON KARI KYHERÖISEN TYÖTOVERI JA YSTÄVÄ.

Toimittajasta viestijäksi. Journalistiliitto tuli tutuksi Manu Haapalaiselle Journalistin määräaikaisena toimittajana. Nyt hän tekee liitolle uutta viestintäsuunnitelmaa.

Lisää vuoropuhelua viestintään

MARJA HONKONEN, TEKSTI • LAURA OJA, KUVA

Journalistiliitto tuplasi viestintävoimansa. Viestintäsuunnittelija Manu Haapalainen toivoo jäseniltä ennakkoluulottomia ideoita.

Laatujournalistien kilta, sananvapauden linnake vai jäsenpalveluiden sekä-tavarakauppa? Miltä Journalistiliiton pitäisi sen jäsenten mielestä näyttää ja miten sen viesti viedään suurelle yleisölle? Ja miten jäsenten tiedot, tarpeet ja toiveet kulkeutuisivat kentältä liiton toimistolle?

Sitä toimistolle on palkattu perkaamaan uusi viestintäsuunnittelija **Manu Haapalainen**.

Haapalainen aloitti tehtävänsään helmikuussa. Hänen on tarkoitus selvittää, miten kehittää sekä vuoropuhelua liitossa että liiton näkyvyyttä.

”Tarkoitus ei ole korjata jotain rikkinäistä, vaan parantaa jo olevaa”, Haapalainen sanoo.

Haapalaisen ja tiedottaja

Jaakko Kilpeläisen mukaan Journalistiliitto on näkynyt uutisissa kokoonsa verrattuna kiitettävästi. Parannuksen paikkoja viestijät löytävät muun muassa visuaalisuudesta ja jäsenviestinnästä.

”Esimerkiksi sähköpostiviestinnässä jäsenille on vielä paljon mietittävää”, Kilpeläinen sanoo.

HAAPALAISEN TEHTÄVÄN ytimessä on tiedon kerääminen jäseniltä. Esimerkiksi 19.–20. huhtikuuta pidettävillä Yhdistyspäivillä Turussa viestintäsuunnittelijalle saa mennä purnaamaan siitä, mikä viestinnässä mättää – mutta myös ideoimaan, miten sitä voidaan parantaa, Haapalainen toivoo.

Viestinnän ryhtiliike on osa kehittämishanketta Liitto+, jossa terävöitetään palveluita ja jäsenhankintaa.

Viime syksynä liitto kokeili tarjota jäsenilleen uravalmentusta, joka saa tänä keväänä jat-

koa. Toinen osa uudistuksia on selvitteillä oleva, freelancereille tarkoitettu palveluyritys.

Liiton puheenjohtajan **Hanne Ahon** mukaan tärkeintä on luoda jäsenille helppoja kanavia päästä kertomaan, miten liitto voi tukea heitä työelämässä.

”Monet liiton palvelut on muovattu perinteistä työnteon tapaa varten. Meidän pitäisi kuitenkin tavoittaa ihmiset kaikenlaisten työnteon muotojen parista”, Aho sanoo.

Uutta on lähdetty ideoimaan rohkeasti.

”Voi olla, että joku uusista hankkeista menee kiville, mutta sitten menee. Sitten yritetään jotain muuta. Alan muuttuessa nopeasti liitolta olisi valtava ’statement’ jatkaa toimintaa, kuten ennenkin on toimittu.”

Ennakkoluulottomia ideoita toivoo myös Haapalainen.

”Parhaat ideat ovat sellaisia, joita itselle ei olisi tullut mieleenkään”, hän sanoo. ●

ALMAN JA TALENTUMIN VÄHENNYSTARVE ENNALLAAN

Alma Median ja Talentumin yhdistymisen takia helmikuussa aloitetut yt-neuvottelut jatkuvat alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Talentumin ja Alman Median Talousmedia ja yrityspalvelut -yksikön liiketoiminnat on tarkoitus yhdistää tänä vuonna.

Päällekkäisyyksien karsimiseksi yhteisö saattaa vähentää jopa 35 työntekijää. Uuden liiketoimintayksikön palveluksessa on noin 950 henkilöä.

Kauppalehden pääluottamusmies **JR Leskinen** sanoo, että neuvottelut ovat edenneet asiallisessa ja ammattimaisessa hengessä. Vähennystarve ja niiden perustelut ovat ennallaan.

”Yhdistyminen aiheuttaa päällekkäisyyksiä, se on selvää. Mutta miten paljon, niin juuri siitä neuvotellaan.”

Työntekijäpuolen tavoitteena on etsiä vaihtoehtoja irtisanomisille. Leskinen toivoo, että tulos on selvillä viimeistään vappuna, johon mennessä Talentumin 230 työntekijän on tarkoitus muuttaa Alma-taloon.

Manu Marttinen

Yhdistykset

SFJ:N vuosikokous on lauantaina 9.4. kello 15 Helsingissä Tieteiden talolla, salissa 505, Kirkkokatu 6. Journalistiliiton tervehdyksen tuo puheenjohtaja **Hanne Aho**. Kokouksen jälkeen illanvietto ravintola **Qul**-massa. Tilaisuudessa julkistetaan Vuoden 2015 Freelancer. Ilmoittaudu: yhdistys@freet.fi.

RTTL:N kevätiedustajakokous on 21.4. kello 17 Helsingissä RTI-talon auditoriossa, Uutiskatu 2.

MOT RY:N eli MTV:n ohjelmatyöntekijöiden sääntömääräinen kevätkokous pidetään torstaina 31.3. kello 12.00. Paikkana MTV:n auditorio.

VIKES järjestää yhdessä Radio Valon, Lyhty ry:n ja Liike ry:n kanssa Salamarock-konsertin Helsingissä Tavastialla 6.4. kello 19. Konsertti tukee Tansanian nuorten ja vammaisten mahdollisuuksia liikuntaan, kulttuuriin sekä paikallisradiotoimintaan.

Esiintyjinä muun muassa Pertti Kurikan Nimipäivät, **Samae Koskinen** ja **Kari Peitsamo** sekä tansaniainen vammaisen artisti **Wakuziba**.

Seiskalle vakava huomautus

Julkisen sanan neuvosto on antanut *Seiskalle* vakavan huomautuksen rikosepäilyistä kertoneesta jutusta.

Seiska uutisoi kuolemantapauksesta, jota poliisi aluksi epäili uhrin puolison tekemäksi tapoksi. Jutun ingressissä puhuttiin taposta, vaikka kyse oli vasta epäilystä.

Uhrin puoliso ja lapset olivat tunnistettavissa jutusta, ja heistä kerrottiin arkaluonteisia tietoja. Myöhemmin tapaus paljastui tapa-

turmaksi, ja *Seiska* oikaisi tiedon.

Vakavaa huomautusta JSN perusteli uhrin lasten yksityisyyden suojan karkealla loukkauksella. Aiemmin vakavan huomautuksen on saanut vain Radio Rock.

JSN ratkaisi maaliskuun kokouksessaan myös yhdeksän muuta kantelua.

Langettavan päätöksen *Seiskan* lisäksi saivat *Vasabladet* sekä *Etelä-Saimaa*, ensin mainittu yksityisyy-

den suojan rikkomisesta ja toinen puutteellisesta virheen korjaamisesta. Kahdesta vapauttavasta päätöksestä neuvosto äänesti.

Yhteen kanteluun neuvosto vastasi antamalla erillisen lausuman sananvapaudesta. Siinä JSN edellytti, että poliisi ja syyttäjä suhtautuisivat nykyistä vakavammin sananvapautta uhkaaviin rikoksiin, kuten toimittajien uhkailuun.

Marja Honkonen

LÖÖPIN ALUMNIT KOOLLE

Jyväskylässä journalistiikkaa opiskelleita kutsutaan Ravintola Toveriin Helsingissä lauantaina 2. huhtikuuta kello 18. Lööppi-ainejärjestön epävirallisen alumnitapaamisen järjestäjät toivovat, että ensitapaaminen poikisi uusia.

"Palautteen perusteella tällaista toimintaa halutaan enemmän", tiedottajana työskentelevä **Maria Virkkula** kertoo.

Toimintaa suunnitellaan FB-ryhmässä "Lööpin alumnit".

Marja Honkonen

**ETSITKÖ JUTTUUSI
TUTKIJA-ASIAANTUNTIJAA?**

palveluksessasi www.etsixpertti.fi

**YLIOPISTOT,
TUTKIMUSLAITOKSET JA**

 SUOMEN AKATEMIA

TALOUSTOIMITTAJAIN SÄÄTIÖN STIPENDIT TALOUSJOURNALISTIEN HAETTAVANA

Taloustoimittajain säätiö – Stiftelsen för ekonomijournalisterna sr tukee ja edistää talousjournalistien opintoja, tutkimusta, itsensä kehittämistä ja työssä jaksamista. Säätiön suurten stipendien ja työssäjaksamisstipendien hakuaika keväällä 2016 jatkuu maaliskuun loppuun asti. Näiden stipendien seuraava haku on syksyllä 2016.

Sivutoimiseen opiskeluun ja oppimateriaalin hankintaan tarkoitettujen pienten stipendien hakuaika päättyy marraskuussa 2016.

Stipendejä haetaan sähköisesti säätiön verkkosivuilla (taloustoimittajainsaatio.fi), joilla on myös lisätietoa apurahoista ja niiden myöntämisen perusteista. Suurista stipendeistä ja työssäjaksamisstipendeistä päättää säätiön hallitus.

TALOUSTOIMITTAJAIN SÄÄTIÖ
STIFTELSEN FÖR EKONOMIJOURNALISTERNA

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHDE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
(jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
www.journalistiliitto.fi
www.journalistforbundet.fi

FINKA / A-KASSA
www.finka.fi
(09) 8689 400

Suomen Journalistiliitto on ammattijärjestö, jonka tehtävä on valvoa journalistien ja journalismin etuja. Jäsenkuntamme koostuu viestintäalan ammattilaisista, kuten toimittajista, kuvaajista, graafikoista, kääntäjistä ja kustannustoimittajista.

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
91. vuosikerta

SEURAAVAN LEHDEN
ILMESTYMISAIKATAULU
5/2016 aineisto **30.3.**
ilmestyy **7.4.**

ILMOITUSMYynti:
ilmoitukset.journalisti@journalistiliitto.fi, 044 755 5002

Aineisto-ohjeet, väriprofiilin
ja hinnat löydät osoitteesta
www.journalisti.fi › ilmoittajille

**VARAA ILMOITUSTILASI
AJOISSA.**
ILMOITUKSET
3,00 €/PMM

Kiven kimpussa

Kiipeily sopii kaikille, mutta vain hulluimmat suuntaavat talven pakkaskelissä ulos jääkylmälle siirtolohkareelle. Yksi heistä on Taloussanomien Antti Karjalainen.

TARJA VILÉN, TEKSTI • MIKAEL UPONEN, KUVA

Helsingin Koivusaaren rannalta löytyy iso, viisi metriä korkea siirtolohkare. On maaliskuu ja kaunis kolmen asteen pakkaskeli. Aurinko laskee jo, kun **Antti Karjalainen** vasta lämmittelee ja valmistautuu kiipeämään kivellet. Yrityksessä on uusi reitti, yksi lohkarin vaikeimmista.

”Onhan tämä erikoista äheltämistä. Pitää olla vahva ja teknisesti hyvä. Pienikin jalan siirto reitillä voi vaikuttaa siihen, että pääsee eteenpäin. On hieno tunne, kun on työstänyt reittiä pitkään ja pääsee sen. Riemu kestää noin viisi minuuttia ja sitten tulee tyhjyys. Sen jälkeen aloitetaan uusi projekti. Tykkään siitä, että on tavoite.”

Tavoitteellisuus viehättää myös nopeatahtisessa työssä *Taloussanomien* uutisdeskissä, jonne Karjalainen palaa digijulkaisijaksi, kun hoitovapaa päättyy syksyllä.

”Kiipeilystä on hyötyä työn kannalta. Reitin selvittäminen vaatii täydellistä keskittymistä ja hyvää stressinsietokykyä. Sama on kovassa uutistilanteessa. On pakko rauhoittua siihen, eikä härvätä mitään. Pystyn sulkemaan ympäristön pois, kun tilanne vaatii nopeaa toimintaa.”

Karjalaisen mielestä kiipeily ei ole helppoa tai edes kivaa kaiken aikaa, mutta ei sen kuulukaan olla.

”Kun kiikut viiden metrin korkeudessa ja alhaalla on vain pieni patja suojana, niin kylä pelottaa. Et todellakaan halua sieltä tipua, vaan taistelet loppuun saakka.”

KUN KIIPEILLÄÄN MATALILLA kallioilla tai kivenlohkareilla ilman köyttä, puhutaan boulderoinnista. Karjalainen aloitti lajin kahdeksan vuotta sitten asuessaan Saksassa. Suurimpana motivaationa oli silloin saada kavereita, mutta laji vei mennessään.

”En olisi ikinä tullut käyneeksi niin monessa hienossa paikassa, jos ei olisi kiipeilyä.”

”Kun palasin Suomeen, kiipeilyfoorumeilla kirjoitettiin, että Pasilaan tulee Suomen ensimmäinen kaupallinen boulderluola. Kun seiniä vielä rakennettiin, olin jo siellä kiipeilemässä. Vähitellen kävi selväksi, että tässä on rakentumassa jotain aivan uutta ja isoa. Parin vuoden päästä laji räjähti käsiin ja teki Suomessa todellisen läpimurron.”

Harrastajamäärän arvioidaan tänä päivänä olevan Suomessa jopa 50 000. Sisällä treenataan usein vain kauden ulkopuolella. Karjalaiselle pääasia on ulkokiipeily.

”En olisi ikinä tullut käyneeksi niin monessa hienossa paikassa, jos ei olisi kiipeilyä. Toivon vain, että voin kiivetä aina. Se on kiva ajatus, että voisi vanhana pappana olla vielä kiipeämässä jotain kallioseiniä.”

Tällä kertaa uusi reitti ei antaudu Karjalaiselle. Ensi kerralla se menee varmasti. ●

VAPAAALLA

ANTTI KARJALAINEN

● 34-vuotias Taloussanomien digijulkaisija. Ollut Taloussanomissa vuodesta 2009 lähtien.

● Työskennellyt aiemmin freelancetoimittajana ja Tilastokeskuksen Tieto & Trendit -julkaisun toimittajana. Yhteiskuntatieteiden maisteri pääaineena sosiologia.

● Tällä hetkellä hoitovapaalla kahden pienen lapsen kanssa. Palaa Taloussanomien deskiin ensi syksynä.

● Ei voisi kuvitella koskaan lopettavansa kiipeilyä. Tulevana kesänä on tarkoitus nostaa kiipeilytasoa ja kiivetä monta uutta reittiä. Osallistuu muutaman kerran vuodessa avoimiin kiipeilykilpailuihin.

◀ **Päätä ei palele.** Talvisessa pakkassäässä kiven kitka on kova. Helsingin Koivusaaren siirtolohkare on Taloussanomien Antti Karjalaisen ja monen muun helsinkiläiskiipeilijän suosikkipaikkoja.

All male-female-panel

Yhteiskuntasopimusneuvottelut (vai miksi lie tupoksi niitä nyt kutsui) ovat julkisuuteen näyttäytyneet mies-nais-näkökulmasta jotenkin näin: Hallituksen tehonyrkki **Stubb**, **Sipilä** & **Lindström** neuvottelevat työmarkkinajärjestöjen **Lyly** & co -ukkojen kanssa. Naisten rooliksi jäi panna äijille kampoihin, kuten PAM teki.

Äijät neuvottelevat, naiset jarruttavat.

Esimerkiksi Ylen *Pressiklubissa* 4. maaliskuuta JSN:n puheenjohtaja **Elina Grundström** arvioi neuvotteluja ”epädemokraattiseksi pienen äijäpiirin puuhaksi”. Evan **Matti Apunen** toi samaa ajatusta esiin omassa kolumnissaan *Hesarissa* 8. maaliskuuta.

Nyt on kuitenkin taidettu leimata ukkojen giksi väärä paneeli.

Onhan siellä ihan oikeina neuvottelijoinakin ollut myös naisia, kuten Akavan työelämäjohtaja **Maria Löfgren**, STTK:n edunvalvontayksikön johtaja **Katarina Murto**, SAK:n työehtoasioiden päällikkö **Annika Rönni-Sälinen** ja Kuntatyönantajien neuvottelupäällikkö **Sari Ojanen**.

Manu Marttinen

Vauvat vaihtuivat sairaalassa – toimittaja teki jutun

Helmikuussa julkaistiin useita uutisia, joiden otsikon kärjessä oli vauvojen vaihtuminen sairaalassa. Ikävät tapahtumat olivat kuin toisinto vuodelta 2013, jolloin niin ikään kerrottiin vauvojen vaihtuneen sairaalassa.

Paitsi juuri toisinto se olikin: kyseessä oli näet tapaus, jonka etenemistä toimittajat kuuliaisesti seurasivat ensitiedoista lääkärin nyt saamiin sakkoihin. Harvasta otsikosta saattoi ensisilmäyksellä päätellä, että kyseessä oli jatkojuttu. Se taisi olla vähän tarkoituksin.

Ja siinäpä vasta hieno keino tehostaa mediatyötä ja kerätä klikkauksia! Pienellä päivityksellä moni muukin vanha uutinen kuulostaa uudelta. Nämä ideat voitte ottaa vapaaseen käyttöön:

”Lämpöaalto hellii Suomea – kesä tulee jo muutaman kuukauden päästä”

”Leijonille MM-kultaa – ehkä taas touko-kuussa?”

”Krimin taistelut levisivät Suomenlahdelle – 160 vuotta Oolannin sodan päättymisestä”

Marja Honkonen

Puolustuksen puheenvuoro

Ylen taannoinen *A2: Turvattomuus-ilta* kirvoitti runsaasti journalismikriittisiä puheenvuoroja, ja toki maahanmuuttokeskustelun asetelmien luomisesta, jatkokysymysten tarpeellisuudesta ja taustatöiden perusteellisuudesta oli syytäkin keskustella.

Silti jossain vaiheessa jatkumoa olisi saanut olla myös armoa. Kaikki eivät voi olla **Leif Salméneita**, mutta jonkun ne haastattelut on tehtävä. Suora lähetys monen haastateltavan kanssa on kova paikka etenkin, kun *A2-iltojen*

haukkumisesta on tullut suorastaan kansanhuvia. Vaikka ohjelma onnistuisi kuinka hyvin, se ei voisi koskaan yksin ratkaista valtavaa asiavyyhtä.

Puheenvuorona, useampanakin, *A2-iltaa* voi kuitenkin pitää, kuten myös tarpeellisenä muistutuksena siitä, että vaikka *me* tiedämme, mitä maahanmuutosta kuuluu ajatella, yleisössämme on myös *niitä toisia*. Tietenkään heidän jokaista ajatustaan ei ole syytä suoraistaa, mutta journalistisen murskakritiikin pelko ei myöskään saa johtaa heidän äänensä karsimiseen valtamediasta kokonaan.

Jos niin tapahtuu, he häipyvät. Eivätkä enää kuule senkään vertaa kun kerromme, mitä *me* halusimme asiasta sanoa.

Nina Erho

Yleisönosasto

Jari Pelttonen

